

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Operační program Životní prostředí a jeho využití ve městě Vsetín

Operational Programme Environment and its use in the town of Vsetín

Student: Veronika Muchová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Milena Medková

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Muchová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 01 Eurospráva
Téma: **Operační program Životní prostředí a jeho využití ve městě Vsetín**
Operational Programme Environment and Its Use in the Town of Vsetín

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Dotační politika EU se zaměřením na životní prostředí
3. Analýza města Vsetín
4. Zhodnocení projektů
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. ISBN 978-80-7325-223-6.

KOTLER, Philip a Gary ARMSTRONG. *Marketing*. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0513-3.

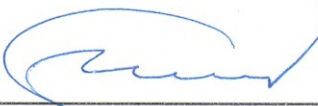
VILAMOVÁ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1194-X.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

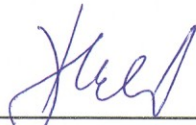
Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Milena Medková**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 4, 5, 6 a 7, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

Ve Valašském Meziříčí dne 11. 5. 2012

Veronika Muchová

Veronika Muchová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí bakalářské práce, PhDr. Mileně Medkové, za věnovaný čas a cenné rady. Rovněž bych chtěla poděkovat Ing. Ivaně Tesaříkové za odborné připomínky, které mi pomohly při zpracování práce.

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 DOTAČNÍ POLITIKA EU SE ZAMĚŘENÍM NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	7
2.1 Význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.....	7
2.1.1 Principy politiky HSS EU	7
2.1.2 Historický vývoj politiky HSS EU	8
2.1.3 Politika HSS EU v programovacím období 2000–2006	9
2.2 Politika HSS EU v programovacím období 2007–2013	10
2.2.1 Cíle politiky HSS v programovacím období 2007–2013	10
2.2.2 Nástroje politiky HSS EU v letech 2007–2013	12
2.2.3 Iniciativy politiky soudržnosti v letech 2007–2013	13
2.2.4 Struktura programových dokumentů pro využívání fondů EU v letech 2007–2013	14
2.3 Operační programy v České republice v letech 2007–2013.....	16
2.4 Operační program Životní prostředí.....	18
2.4.1 Globální a specifické cíle Operačního programu Životní prostředí	18
2.4.2 Prioritní osy Operačního programu Životní prostředí	19
3 ANALÝZA MĚSTA VSETÍN	24
3.1 Historie města	24
3.2 Analýza současného stavu města Vsetín.....	25
3.2.1 Demografický vývoj.....	26
3.2.2 Školství.....	28
3.2.3 Kultura.....	28
3.2.4 Cestovní ruch.....	28
3.2.5 Bydlení	29
3.2.6 Trh práce.....	29
3.2.7 Infrastruktura	31
3.3 SWOT analýza města Vsetín.....	32
3.4 Životní prostředí ve městě Vsetín	34
3.4.1 Přírodní a klimatické podmínky	34
3.4.2 Vodní poměry.....	34
3.4.3 Městská zeleň a lesní hospodářství	35

3.4.4 Ovzduší.....	35
3.4.5 Nakládání s odpady.....	35
4 ZHODNOCENÍ PROJEKTŮ	37
4.1 Realizované projekty ve městě Vsetín	37
4.1.1 Hodnocení projektů města Vsetín.....	38
4.2 Charakteristika vybraných projektů.....	40
4.2.1 Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín	40
4.2.2 Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217.....	43
4.3 Souhrnné hodnocení vybraných projektů.....	45
4.4 Budoucnost energetické náročnosti budov	48
5 ZÁVĚR.....	49
SEZNAM LITERATURY	50
SEZNAM ZKRATEK.....	56
Seznam tabulek, obrázků a grafů	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 ÚVOD

Evropská unie je integrační uskupení, které vzniklo za účelem sbližování států Evropy. Česká republika vstoupila do Evropské unie 1. května 2004 spolu s dalšími devíti zeměmi. V současné době má Evropská unie celkem 27 členských států, mezi kterými existují značné regionální disparity. Hlavním důvodem vzniku politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie bylo snižování hospodářských a sociálních rozdílů nejen mezi jednotlivými regiony, ale i členskými státy. Základním principem politiky hospodářské a sociální soudržnosti je princip solidarity, na jehož základě poskytují vyspělejší země finanční prostředky méně vyspělým zemím prostřednictvím společného rozpočtu Evropské unie. Politika hospodářské a sociální soudržnosti je na národní úrovni realizována prostřednictvím strukturálních fondů. V programovacím období 2007–2013 jsou základními finančními nástroji této politiky Evropský sociální fond, Evropský fond regionálního rozvoje a Fond soudržnosti.

Česká republika získala svým vstupem do Evropské unie možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů. V současném programovém období 2007–2013 má Česká republika možnost vyčerpat ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti částku 26,7 miliard EUR, která je určena zejména k rozvoji státu, regionů i jednotlivých obcí.

Cílem bakalářské práce je analýza města Vsetín a zhodnocení vybraných projektů, které byly od začátku programovacího období 2007–2013 realizovány na území města Vsetín v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Druhá kapitola je věnována teoretickému vymezení politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a jednotlivým operačním programům realizovaných v České republice. Nejprve je pozornost soustředěna na historický vývoj politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Podrobněji jsou rozebrány cíle a nástroje současného programovacího období 2007–2013. Další část této kapitoly je určena operačním programům České republiky, a to zejména Operačnímu programu Životní prostředí. Ochrana životního prostředí se v posledních letech stává častým tématem odborných článků a studií. Lidé mají zájem žít v prostředí, jež je minimálně zatěžováno negativními vlivy z dopravy či průmyslové výroby. Proto je v současné době kladen důraz na ekologické technologie, využívání obnovitelných zdrojů energie či na environmentální rozvoj.

Třetí kapitola je zaměřena na analýzu města Vsetín, která zachycuje historický i současný vývoj, demografickou situaci, trh práce i SWOT analýzu města. Další část této kapitoly se věnuje stavu životního prostředí na území města Vsetín i v jeho okolí.

Čtvrtá kapitola obsahuje stručný popis jednotlivých projektů, které byly na území města Vsetín realizovány v rámci Operačního programu Životní prostředí od začátku programovacího období 2007–2013. Tato kapitola dále obsahuje zhodnocení dvou vybraných projektů, kterými jsou *„Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín“* a *„Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217“*.

Pro zpracování bakalářské práce byly informace čerpány z odborných publikací, Programovacích a Implementačních dokumentů Operačního programu Životní prostředí a z interních materiálů Městského úřadu Vsetín a Střední průmyslové školy strojnické Vsetín. Neméně významné byly i internetové stránky Strukturálních fondů Evropské unie, Operačního programu Životní prostředí a města Vsetín.

2 DOTAČNÍ POLITIKA EU SE ZAMĚŘENÍM NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Dotační politika v rámci Evropské unie je tvořena politikou hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, Společnou zemědělskou politikou, komunitární politikou a politikou zahraniční pomoci. Na dotační politice Evropské unie se výhradně podílí politika hospodářské a sociální soudržnosti, na kterou je zaměřena následující kapitola.

2.1 Význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie

Evropská unie (dále EU) není jen sdružením národů, ale významnou roli ve vývoji evropské integrace mají i jednotlivé regiony členských zemí. Z tohoto důvodu je důležitým pilířem EU právě politika hospodářské a sociální soudržnosti (neboli politika soudržnosti či regionální politika), která vede především ke snižování hospodářských a sociálních rozdílů nejen mezi jednotlivými regiony, ale i členskými státy. V rámci EU je politika hospodářské a sociální soudržnosti (dále politika HSS) prováděna jako koordinovaná politika, což znamená, že samotná realizace této politiky je v kompetencích členských států, zatímco orgány EU dbají na její koordinaci a harmonizaci. Politika HSS je založena na dvou klíčových zásadách, a to na zásadě soudržnosti a na zásadě solidarity, kdy hospodářsky vyspělejší státy přispívají na rozvoj států ekonomicky méně vyspělých (Vilamová, 2004).

2.1.1 Principy politiky HSS EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti a využívání prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti se řídí následujícími principy. Subkapitola vychází z literatury Wokoun (2002) a Malach (2005).

Princip adicionality (doplňkovosti): Finanční prostředky poskytnuté ze zdrojů EU mají veřejné výdaje členských států pouze doplňovat, nikoli je nahrazovat. Jednoduše řečeno, jde o spolufinancování projektů, které již byly schváleny.

Princip koncentrace: Jedná se o koncentraci úsilí, která vede k tomu, aby finanční prostředky z evropských fondů byly využity především k realizaci přesně definovaných cílů. Snahou je soustředit největší množství prostředků do regionů, jež se potýkají s nejvýznamnějšími problémy, a na projekty, které vedou k maximálnímu užítku.

Princip průběžného monitorování a vyhodnocování: Smyslem tohoto principu je průběžné sledování a vyhodnocování celkové efektivity využívaných prostředků. Jedná se o velmi podstatnou kontrolu jak z věcného, tak i finančního plnění projektu. Před samotným schválením projektu je požadováno podrobné hodnocení jeho dopadů, průběžné sledování realizace projektu a na závěr vyhodnocení skutečných přínosů tohoto projektu.

Princip partnerství: Podstatou principu partnerství je, aby se na konkrétním rozdělování finančních prostředků podíleli i samotní příjemci, např. města, regiony, obce či soukromé subjekty, pro které jsou tyto prostředky určeny. Tento princip má velký význam nejen v jednotlivých fázích přípravy programového dokumentu, ale i při samotné realizaci operačního programu.

Princip programování: Finanční prostředky z fondů EU jsou alokovány na základě víceletých a víceoborových programů. Jednotlivé programy, které jsou zaměřeny především na komplexní přístup k řešení problémových regionů, vypracovává vláda členského státu a následně jsou předkládány Evropské komisi.

Princip solidarity: Účelem tohoto principu je, že hospodářsky vyspělejší státy přispívají na rozvoj zaostalejších regionů EU.

Princip subsidiarity: Na základě principu subsidiarity by jednotlivé realizované akce měly být uskutečňovány na co nejnížší možné úrovni rozhodování, která je schopna danou akci efektivně zvládnout.

2.1.2 Historický vývoj politiky HSS EU

K samotnému vytváření společné regionální politiky docházelo postupně, a to především v závislosti na fázích vývoje společného jednotného trhu a hospodářské a měnové unie. Již v preambuli Římských smluv z roku 1957 byla vyjádřena potřeba posílit jednotu hospodářství členských zemí Evropského společenství a zajištění harmonického hospodářského vývoje zmenšováním regionálních rozdílů a odstraňováním zaostalosti méně vyspělých oblastí. Právě z těchto důvodů byly v roce 1958 založeny dva sektorové fondy, a to Evropský sociální fond (ESF) a Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF). Dále byla založena i Evropská investiční banka (EIB), která je považována za doplňkový nástroj regionální politiky. Za období vzniku společné regionální politiky jsou považován 70. léta 20. století, kdy v roce 1973 došlo k prvnímu rozšíření Evropského společenství o Dánsko, Irsko a Spojené království. V tomto období byly dále Evropskou komisí stanoveny cíle regionální politiky a v roce 1975 byl založen Evropský fond regionálního rozvoje

(ERDF), který se stal nosným pilířem pro realizaci regionální politiky EU (Fiala, Pitrová, 2009; Vilamová, 2004).

Významným mezníkem v rozvoji regionální politiky EU byl rok 1985, kdy byl přijat Jednotný evropský akt (JEA), jehož hlavním cílem bylo založení jednotného vnitřního trhu a hospodářské a sociální soudržnosti. V roce 1989 byla uskutečněna další reforma regionální politiky, a to na základě Delorsova balíku I, jenž byl zaměřen především na změnu celkového finančního rámce Společenství pro období let 1988–1993. Došlo ke snížení objemu finančních prostředků plynoucích do zemědělství, což umožnilo navýšení strukturálních fondů. Tato reforma dále přinesla vymezení konkrétních cílů regionální politiky, které byly vytvořeny Evropskou komisí, a zároveň bylo navrženo i rozložení finančních prostředků na dosažení těchto cílů (Fiala, Pitrová, 2009).

V roce 1993 vstoupila v platnost Maastrichtská smlouva (Smlouva o EU), ve které byl vymezen nový cíl Společenství, a to vytvoření hospodářské a měnové unie. Tento cíl měl dopad i na regionální politiku, která prošla další reformou. Byly navýšeny finanční prostředky na hospodářskou a sociální soudržnost a byl založen Fond soudržnosti (CF), ze kterého mohly čerpat tak zvané kohezní země, tedy Irsko, Portugalsko, Řecko a Španělsko. Od roku 1993 je regionální politika častěji označována jako politika HSS.

Dokument Agenda 2000 byl dalším mezníkem, který přispěl ke změně politiky HSS. Dokument obsahoval celou řadu reformních kroků, např. snížení počtu cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti z šesti na tři cíle či reformu strukturálních fondů, a to především z důvodu přistoupení velkého počtu nových členských států, jež měly do EU vstoupit v roce 2004 (Fiala, Pitrová, 2009).

2.1.3 Politika HSS EU v programovacím období 2000–2006

V programovacím období 2000–2006 bylo hlavním cílem v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti efektivní využívání finančních prostředků. V Agendě 2000 byly stanoveny pro toto období tři cíle politiky HSS.

Cíl Podpora rozvoje zaostalých regionů: Byl určen pro regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75% průměru EU-15. Tyto regiony se potýkaly hlavně s nízkou úrovní investic či s vysokou mírou nezaměstnanosti. Pod tento cíl spadaly v ČR všechny regiony NUTS II, kromě hlavního města Prahy. Cíl Podpora rozvoje zaostalých regionů byl financován ze všech čtyř strukturálních fondů – ERDF, ESF, EAGGF a FIFG (Vilamová, 2005).

Cíl Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací: Tento cíl zahrnoval oblasti, ve kterých došlo k hospodářským a sociálním změnám v sektoru průmyslu, služeb nebo rybářství. Dále pod něj spadaly venkovské oblasti, jež byly v hlubokém úpadku, a městské oblasti, které se dostaly do potíží v důsledku ztráty ekonomické aktivity. Hlavním úkolem tohoto cíle bylo posílení tradičních ekonomických aktivit. Tento cíl byl financován prostřednictvím ERDF a ESF a bylo na něj v letech 2000–2006 vyčleněno 22,5 miliard EUR (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2004).

Cíl Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání: Cíl byl zaměřen na podporu rozvoje lidských zdrojů v Evropské unii. Vztahoval se na celé území EU kromě regionů spadajících pod cíl Podpora rozvoje zaostalých regionů. Hlavním úkolem tohoto cíle byla podpora aktivit v oblastech, které vedly k sociálním a hospodářským změnám, boji proti nezaměstnanosti či boji se sociální diskriminací. V programovacím období 2000–2006 byl rozpočet tohoto cíle ve výši 24,05 miliard EUR a byl financován z ESF (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2004).

Finanční prostředky byly v letech 2000–2006 čerpány prostřednictvím Fondu soudržnosti a čtyř strukturálních fondů – ESF, ERDF, Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a Finančního nástroje pro podporu rybolovu (FIFG). V období let 2000–2006 bylo vymezeno na strukturální fondy a Fond soudržnosti 213 mld. EUR.

2.2 Politika HSS EU v programovacím období 2007–2013

V programovacím období 2007–2013 je hlavním cílem politiky hospodářské a sociální soudržnosti směřovat finanční prostředky do nejhudších členských zemí a regionů. Prioritou je také podpora růstu, zaměstnanosti a inovací.

2.2.1 Cíle politiky HSS v programovacím období 2007–2013

Ve stávajícím programovacím období 2007–2013 se stala politika HSS EU jednou z hlavních priorit EU. Měly by být podpořeny především zájmy, které povedou k rozvoji ekonomického a sociálního růstu a k vytváření nových pracovních míst. Na dosažení těchto cílů je vyčleněno prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti 347,00 mld. EUR. Přehled finančních prostředků, které jsou určeny pro jednotlivé cíle politiky HSS je znázorněn v tabulce 2.1. Pro období let 2007–2013 byly na evropské úrovni vymezeny tři cíle strukturálních činností.

Cíl Konvergence: Je zaměřený na podporu členských států, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je menší než 90% průměru EU-25, což je zároveň i kritérium pro

čerpání finančních prostředků z Fondu soudržnosti. Dále je tento cíl určený pro regiony na úrovni NUTS¹ II, jejichž hrubý domácí produkt na obyvatele, měřený v paritě kupní síly, je nižší než 75% průměru EU-25. Cíl Konvergence je financován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropským sociálním fondem a Fondem soudržnosti. V České republice spadají pod cíl Konvergence všechny regiony soudržnosti kromě Prahy. Hlavním úkolem tohoto cíle je vytvoření pracovních míst v nejméně rozvinutých členských státech EU (Fondy Evropské unie, 2012e).

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: Uplatňuje se na podporu členských států a regionů, které nespadají pod cíl Konvergence, tedy mají hrubý domácí produkt na obyvatele, měřený v paritě kupní síly, vyšší než 75% průměru EU-15. Cíl je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu. V České republice splňuje kritérium tohoto cíle pouze Praha. Konkurenceschopnost a atraktivita regionů je podporována pomocí realizace projektů, které vedou ke zlepšení kvality životního prostředí či k investicím do lidských zdrojů (Fondy Evropské unie, 2012e).

Cíl Evropská a územní spolupráce: Cíl je zaměřen na podporu přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci. Je financován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj. V České republice spadají pod tento cíl všechny regiony. Z tohoto cíle je podporován rozvoj vědy, výzkumu či informační společnosti (Fondy Evropské unie, 2012e).

Tab. 2.1: Přehled finančních prostředků určených pro jednotlivé cíle politiky HSS

CÍL	Fondy pro EU-27	
Cíl Konvergence	283,00 mld. EUR	81,54%
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. EUR	15,95%
Cíl Evropská územní spolupráce	8,72 mld. EUR	2,52%
<i>Celkem</i>	<i>347,00 mld. EUR</i>	<i>100,00%</i>

Pozn. Přepočet dle směnného kurzu 1 EUR = 28,20 CZK

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2012e; vlastní zpracování

¹NUTS – Nomenclature des unités territoriales pour les statistique – Systematika územních jednotek pro statistiku. Jedná se o územní celky, které byly vytvořeny pro statistické účely Evropského statistického úřadu. Jednotlivé úrovně NUTS se od sebe liší počtem obyvatel a rozlohou. V EU je pět úrovní těchto územních statistických jednotek – NUTS I, NUTS II, NUTS III, NUTS IV a NUTS V (Fiala, Pitrová, 2009).

2.2.2 Nástroje politiky HSS EU v letech 2007–2013

V rozpočtovém období 2007–2013 je politika hospodářské a sociální soudržnosti realizována pomocí Fondu soudržnosti a dvou strukturálních fondů, které jsou zaměřeny hlavně na snižování rozdílů v jednotlivých oblastech členských států a snižování zaostalosti znevýhodněných regionů a venkovských oblastí.

Evropský sociální fond (ESF) byl založený v roce 1958 za účelem zlepšení pracovních příležitostí ve Společenství. V současné době jsou prostřednictvím ESF financovány tzv. neinvestiční projekty neboli měkké projekty, které jsou zaměřeny například na vzdělání, rekvalifikační kurzy atd. Finanční prostředky ESF jsou využívány zejména na podporu nezaměstnaných lidí při vstupu na trh, na celoživotní vzdělávání či na rozvoj služeb v zaměstnanosti. Objem peněžních prostředků v rozpočtovém období 2007–2013 činí 75 miliard EUR (Euroskop, 2012b).

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), jehož činnost byla zahájena 1. 1. 1975 slouží především k poskytování cílené pomoci regionům, ve kterých rozvoj zaostává za evropským průměrem. Z ERDF jsou financovány především tzv. investiční projekty, jedná se například o výstavbu silnic a železnic nebo o podporu začleňování podnikatelů. Prostřednictvím ERDF mohou být dále financovány aktivity, jež vedou k dosažení všech tří cílů politiky HSS EU (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2009).

Fond soudržnosti (CF) neboli Kohezní fond vznikl v roce 1993, kdy vstoupila v platnost Maastrichtská smlouva. Původně byl určený pouze pro tak zvané kohezní země, ke kterým patřilo Irsko, Portugalsko, Španělsko a Řecko, aby těmto zemím pomohl vstoupit do hospodářské a měnové unie. V současné době čerpá finanční prostředky z CF Portugalsko, Řecko, Španělsko (je v přechodném období, jelikož jeho HND je menší než 90% průměru EU-15), Kypr, Malta, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko, Česká republika, Polsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Bulharsko a Rumunsko. Z Fondu soudržnosti může být financováno 80–85% výdajů. Podle návrhu Evropské komise by v současném programovacím období mělo být vyplaceno prostřednictvím CF 63 mld. EUR. Poskytování podpory z Fondu soudržnosti závisí na dvou faktorech:

- hrubý národní důchod na jednoho obyvatele měřený paritou kupní síly musí být menší než 90% průměru EU-25,
- členský stát musí realizovat program hospodářské konvergence, který má předcházet nadměrnému státnímu deficitu.

Fond soudržnosti nespadá mezi strukturální fondy a liší se od nich v tom, že podpora poskytována prostřednictvím CF jde hlavně na velké investiční projekty v sektoru životního prostředí, například na ochranu vod nebo ovzduší a dopravní infrastruktury, které vedou k rozvoji transevropských dopravních sítí (ISPA..., 2012).

Pro období 2007–2013 byly vytvořeny nové nástroje financování, které však nepatří mezi strukturální fondy, ale spadají pod Společnou zemědělskou politiku. Jde o Evropský rybářský fond (EFF), Evropský zemědělský záruční fond (EAGF) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD).

2.2.3 Iniciativy politiky soudržnosti v letech 2007–2013

Pro programovací období 2007–2013 byly vytvořeny čtyři nové iniciativy politiky soudržnosti, a to JASPERS, JEREMIE, JESSICA a JASMINE. Tyto iniciativy vznikly na základě spolupráce Evropské komise s Evropskou investiční bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj², Evropským investičním fondem³ a Rozvojovou bankou Rady Evropy⁴. Cílem iniciativ je hlavně podpora hospodářského růstu a tvorba nových pracovních míst v regionech EU.

JASPERS – Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech: Iniciativa JASPERS se soustředí na podporu velkých projektů v evropských regionech. Hlavním cílem této iniciativy je pomoci členským státům s přípravou kvalitních projektů, které by měly být financovány z ERDF a Fondu soudržnosti. Iniciativa JASPERS poskytuje pomoc především v oblasti environmentálních projektů, u kterých se zaměřuje na projekty energetické efektivity a obnovitelné energie. Dále je v rámci iniciativy JASPERS poskytována technická pomoc v Transevropských dopravních sítích (TENs), ale i v sektoru mimo TENs, včetně rozvoje kombinovaných dopravních systémů či posílení veřejné dopravy. Partneři Evropské komise při realizaci této iniciativy jsou EIB a EBRD (Zahradník, 2006).

² Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD), jejíž hlavním cílem je poskytování pomoci transformujícím se zemím východní a střední Evropy a zemím bývalého východního bloku při jejich přechodu na tržní ekonomiku (Ministerstvo financí ČR, 2005a).

³ Evropský investiční fond (EIF) byl založen v roce 1994. Účelem tohoto fondu je podpora růstu malých a středních podniků (Euroskop, 2012a).

⁴ Rozvojová banka Rady Evropy (CEB) byla založena v roce 1956 a až do roku 1999 nesla název Fond sociálního rozvoje Rady Evropy. Hlavním cílem CEB je především napomáhání řešit sociální problémy členských států, a to v oblasti pomoci přistěhovalcům, uprchlíkům a obětem přírodních katastrof (Ministerstvo financí ČR, 2005b).

JEREMIE – Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky: Zahradník (2006) uvádí, že hlavním cílem iniciativy JEREMIE je zlepšení přístupu malých a středních podniků v regionech EU k finančním prostředkům. Podnikům je umožněna dostupnost k půjčkám, ručením, rizikovému kapitálu a jiným formám financování. Společně s Evropskou komisí se na iniciativě JEREMIE podílí EIB a EIF.

JESSICA – Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí: Iniciativa JESSICA se zaměřuje na podporu míry investic, růst a na tvorbu pracovních míst v městských oblastech EU. Dále poskytuje finanční prostředky na projekty, které se soustředí na obnovu a rozvoj měst, přičemž dochází ke kombinaci grantů a úvěrů. Hlavními partnery iniciativy JESSICA je Evropská komise, EIB a Rozvojová banka Rady Evropy (Zahradník, 2006).

JASMINE – Společná akce na podporu mikroúvěrových institucí v Evropě: Úkolem iniciativy JASMINE je poskytování technické pomoci mikroúvěrovým ústavům za účelem, aby se tyto ústavy staly důvěryhodnějšími a rychleji mohly získat kapitál. Výhodou této iniciativy je, že spojuje více evropských institucí například Evropskou komisí, EIB a Evropský parlament, veřejné i soukromé banky, síť EUROFI⁵ a dárce. Iniciativa byla vypracována Evropskou komisí a je využívána od roku 2009 (Evropská komise, 2010).

2.2.4 Struktura programových dokumentů pro využívání fondů EU v letech 2007–2013

V programovacím období 2007–2013 je struktura programových dokumentů pro využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na evropské úrovni tvořena Strategickými obecnými zásadami Společenství a na národní úrovni Národním strategickým referenčním rámcem a jednotlivými operačními programy.

Strategické obecné zásady Společenství (SOZS): Jedná se o strategický dokument, ve kterém jsou stanoveny priority programů na evropské úrovni pro dané programovací období. Na základě SOZS zpracovává každá členská země svůj Národní strategický referenční rámec. SOZS vypracovává Evropská komise a schvaluje Rada Evropské unie. Na programovací období 2007–2013 byly Strategické obecné zásady Společenství schváleny dne 6. října 2006 (Evropská komise, 2012).

Národní rozvojový plán (NRP): Národní rozvojový plán představuje výchozí strategický dokument, jenž slouží k získávání podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. NRP obsahuje popis současného stavu a vývoje daného státu v hospodářských,

⁵ EUROFI – jedná se o skupinu expertů zabývajících se finančními a bankovními službami v Evropě

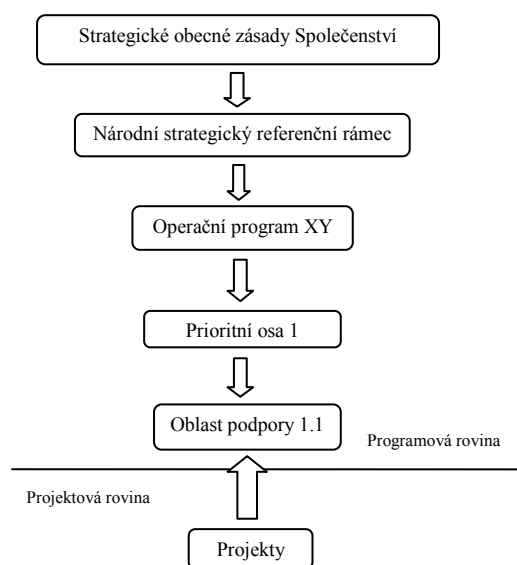
sociálních a politických oblastech. Dále jsou v NRP definovány cíle pro stávající programovací období (Fondy Evropské unie, 2012b).

Národní strategický referenční rámec (NSRR): Národní strategický referenční rámec je programový dokument, který musí být v souladu se Strategickými obecnými zásadami pro soudržnost 2007–2013 a NRP. Slouží k využívání finančních prostředků v daném programovacím období. NSRR konkretizuje způsob řízení politiky soudržnosti v členských státech a představuje jednotlivé operační programy. Národní strategický referenční rámec podléhá schválení Evropské komise (Vláda České republiky, 2008).

Operační program: Operační program je strategický dokument, který musí být schválený Evropskou komisí. Může mít finanční nebo technický charakter a je zpravidla zaměřen na konkrétní regionální soudržnost nebo konkrétní tematickou oblast. Každý operační program by měl obsahovat (Fondy Evropské unie, 2012c):

- analytickou část,
- strategie, globální a specifické cíle,
- definice prioritních os a oblastí podpory,
- implementační strukturu.

Obr. 2.1: Logický rámec programování

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2012; vlastní zpracování

2.3 Operační programy v České republice v letech 2007–2013

V programovacím období 2007–2013 bylo v České republice vytvořeno dvacet šest operačních programů. Jednotlivé operační programy jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Údaje o projektech podle jednotlivých OP a fondů EU zobrazuje příloha č. 3.

Cíl Konvergence: V České republice připadá na cíl Konvergence 25,89 miliard EUR. Pod tento cíl spadá osm tematických operačních programů a sedm regionálních operačních programů, které jsou podrobněji popsány v tabulkách 2.2 a 2.3. V ČR je tento cíl určen pro všechny regiony soudržnosti kromě Prahy.

Tab. 2.2: Přehled tematických operačních programů v ČR v letech 2007–2013

	Název operačního programu	Řídící orgán	Finanční nástroje		Příspěvek EU (v mld. EUR)
Tematické operační programy	Integrovaný operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj	ERDF		1,53
	OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ERDF		3,04
	OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	ERDF	CF	4,92
	OP Doprava	Ministerstvo dopravy	ERDF	CF	5,77
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ESF		1,83
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ERDF		2,07
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ESF		1,84
	Operační program Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj	ERDF		0,23
	Celkem				21,23

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2012d; vlastní zpracování

Tab. 2.3: Přehled regionálních operačních programů v ČR v letech 2007–2013

	Název operačního programu	Řídící orgán	Finanční nástroje	Příspěvek EU (v mil. EUR)
Regionální operační programy	ROP NUTS II Severozápad	Regionální rada Severozápad	ERDF	745,91
	ROP NUTS II Severovýchod	Regionální rada Severovýchod	ERDF	656,46
	ROP NUTS II Střední Čechy	Regionální rada Střední Čechy	ERDF	559,08
	ROP NUTS II Jihozápad	Regionální rada Jihozápad	ERDF	633,65
	ROP NUTS II Jihovýchod	Regionální rada Jihovýchod	ERDF	704,45
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	Regionální rada Moravskoslezsko	ERDF	716,09
	ROP NUTS II Střední Morava	Regionální rada Střední Morava	ERDF	657,39
Celkem				4 673,03

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2012d; vlastní zpracování

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: Pod tento cíl spadá v ČR pouze hlavní město Praha, proto jsou v rámci tohoto cíle realizovány jen dva operační programy, a to OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita. Následující tabulka 2.4 zobrazuje, že finanční prostředky jdou na tyto OP prostřednictvím strukturálních fondů a celkový příspěvek EU činí 0,34 mld. EUR.

Tab. 2.4: Přehled operačních programů pro Prahu v letech 2007–2013

Operační programy pro Prahu	Název operačního programu	Řídící orgán	Finanční nástroje	Příspěvek EU (v mil. EUR)
	OP Praha Adaptabilita	Magistrát hlavního města Prahy	ESF	108,39
	OP Praha Konkurenceschopnost	Magistrát hlavního města Prahy	ERDF	234,94
Celkem				343,33

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2012d; vlastní zpracování

Cíl Evropská územní spolupráce: V rámci tohoto cíle je naplňováno pět operačních programů přeshraniční spolupráce, jež se týkají hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státě. Dále je v rámci tohoto cíle realizován OP Mezinárodní spolupráce a OP Nadnárodní spolupráce. Pod cíl Evropská územní spolupráce patří i tzv. síťové operační programy, a to ESPON 2013⁶ a INTERACT II. Přehled OP, které spadají pod tento cíl, zobrazuje tabulka 2.5 (Fondy Evropské unie, 2012a).

Tab. 2.5: Přehled operačních programů Evropské územní spolupráce

Název operačního programu	Řídící orgán	Finanční nástroje	Příspěvek EU (v mil. EUR)
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*	ERDF	115,51
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	ERDF	219,46
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*	ERDF	107,44
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*	ERDF	207,40
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*	ERDF	92,74
OP Mezuregionální spolupráce**	-	ERDF	321,32
OP Nadnárodní spolupráce**	-	ERDF	37,46
INTERACT II**	-	-	-
ESPON 2013**	-	-	-

Pozn. *Ministerstvo pro místní rozvoj působí jako koordinační orgán

** OP není v gesci českého řídicího orgánu v ČR

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2012d; vlastní zpracování

⁶ ESPON 2013 – Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost

2.4 Operační program Životní prostředí

Součástí politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie v rozpočtovém období 2007–2013 je podpora ochrany a kvality životního prostředí. Kvalitní životní prostředí je velmi důležitým prvkem, který ovlivňuje nejen zdraví obyvatel, ale zároveň přispívá i ke zvyšování atraktivity daného území pro práci, život a investice. V takto investičně atraktivním území může být dosaženo vyššího stupně zaměstnanosti a konkurenceschopnosti udržitelného hospodářského růstu v jednotlivých regionech (Ministerstvo životního prostředí, 2012).

Operační program Životní prostředí (dále OPŽP) vymezuje priority v oblasti ochrany a zlepšování životního prostředí. OPŽP v programovacím období 2007–2013 navazuje na Operační program infrastruktura z let 2000–2006. OP Životní prostředí byl zpracován Ministerstvem životního prostředí České republiky na základě Národního rozvojového plánu ČR na období 2007–2013 a byl schválen Evropskou komisí dne 20. 12. 2007.

Tento operační program je spolufinancován z ERDF a Fondu soudržnosti. Z finančních zdrojů OPŽP může být profinancováno až 90% z celkových výdajů na projekt, avšak u všech projektů musí být zajištěno veřejné spolufinancování.

V rozpočtovém období 2007–2013 jde na OPŽP 4,92 mld. EUR, což je 18,4% celkových prostředků z evropských fondů, které jsou učeny v tomto období pro ČR. K 14. 11. 2011 bylo v rámci OPŽP realizováno 5 746 projektů. Celkové výdaje na všechny projekty činily 124,28 mld. Kč. Přehled schválených podpor a alokací k 14. 11. 2011 zobrazuje příloha č. 2. Operační program ŽP spadá pod cíl Konvergence. O podporu z OPŽP mohou žádat obce, kraje, státní organizace a podniky, příspěvkové organizace a organizační složky obcí, krajů a státu, fyzické osoby, veřejné výzkumné instituce a další.

Na základě usnesení vlády č. 175/2006 bylo stanoveno řídicím orgánem pro OPŽP Ministerstvo životního prostředí ČR, které je zodpovědné za provádění celého programu. Ministerstvo ŽP může přenést některé činnosti, jež přispívají k realizaci jednotlivých projektů na Státní fond životního prostředí – ten zajišťuje např. monitorování projektů, zajištění spolufinancování z národních zdrojů. Platebním a certifikačním orgánem byl pověřen odbor Národní fond Ministerstva financí ČR (Ministerstvo životního prostředí, 2007).

2.4.1 Globální a specifické cíle Operačního programu Životní prostředí

„Globálním cílem OPŽP je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje se zaměřením na plnění požadavků právních

předpisů ES v oblasti životního prostředí. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví obyvatel státu a zvyšuje atraktivitu území pro život, práci a investice. Důsledkem investiční atraktivity je zvyšování nejen zaměstnanosti, ale zejména konkurenceschopného udržitelného hospodářského růstu v regionech“ (Ministerstvo životního prostředí, 2012, s.11).

„Strategickým cílem OP Životní prostředí je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje se zaměřením na plnění požadavků právních předpisů ES v oblasti životního prostředí a požadavků vyplývajících z dalších mezinárodních závazků České republiky“ (Ministerstvo životního prostředí, 2012, s.11).

Obr. 2.2: Logo Operačního programu Životní prostředí

Zdroj: Evropské fondy. EU, 2011

2.4.2 Prioritní osy Operačního programu Životní prostředí

Operační program Životní prostředí se skládá z osmi prioritních os, které byly vytvořeny na základě analýzy životního prostředí ČR. Prioritní osy rozdělují tento OP na logické celky, ty jsou následně konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor. Subkapitola vychází z dokumentu Ministerstva životního prostředí (2012).

Prioritní osa 1 – Zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní: V rámci této prioritní osy jsou podporovány projekty, které jsou zaměřeny na zlepšení stavu povrchových a podzemních vod, snižování rizika povodní a zlepšení dodávek pitné vody. Na tyto aktivity, které jsou prováděny v rámci prioritní osy 1, jsou vymezeny finanční prostředky ve výši 1,99 mld. EUR z Fondu soudržnosti. Pod prioritní osou 1 jsou realizovány tři oblasti podpory.

Oblast podpory 1.1 – Snižování znečištění vod: Cílem této oblasti podpory je zlepšení čistoty vodních toků, omezení obsahu zvláště nebezpečných látek ve vodách, zlepšení úrovně kalového hospodářství atd.

Oblast podpory 1.2 – Zlepšení jakosti pitné vody: Účelem je zajištění dodávky pitné vody, jež odpovídá určité jakosti a množství v lokalitách, ve kterých je pitné vody nedostatek.

Oblast podpory 1.3 – Omezení rizika povodní: Díky klimatickým změnám mohou být povodňové situace na území ČR stále častější. Je důležité těmto situacím předcházet a jejich

následky omezit technickými i administrativními opatřeními. Mezi cíle této oblasti podpory patří například zajištění včasných veřejných informací pro obyvatelstvo, zvýšení ochrany života osob a majetku ekonomických aktivit regionů apod.

Prioritní osa 2 – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí: Je zaměřena na podporu projektů, jež jsou určeny na zlepšení či udržení kvality ovzduší a omezení emisí. Toho by mělo být dosaženo pomocí environmentálně šetrných způsobů výroby energie. Z Fondu soudržnosti jde na tuto prioritní osu 0,63 mld. EUR. V rámci prioritní osy 2 jsou realizované dvě oblasti podpory.

Oblast podpory 2.1 – Zlepšení kvality ovzduší: Jedná se o oblast podpory, která se soustředí na snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, a to z důvodu ochrany zdraví populace. Mezi operační cíle této oblasti podpory patří např. snížení emisí ze spalovacích procesů nebo z energetických systémů.

Oblast podpory 2.2 – Omezování emisí: V rámci této oblasti podpory jsou aktivity zaměřeny hlavně na snížení emisí, předně těch znečišťujících látek, jež mohou vést k tvorbě sekundárních prachových částic. Důvodem realizace oblasti podpory 2.2 jsou nezanedbatelné environmentální a zdravotní rizika a možnost nesplnění závazků ČR v rámci národních emisních stropů.

Prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie: Podporuje projekty, které vedou k udržitelnému využívání zdrojů energie. Může jít např. o projekty na výstavbu a rekonstrukci malých vodních a větrných elektráren. Hlavním úkolem této prioritní osy je snížení spotřeby energie nebo využívání odpadního tepla. Projekty jsou rovněž financovány z CF. Celkový objem finančních zdrojů je 0,67 mld. EUR. V rámci této prioritní osy jsou uskutečňovány dvě oblasti podpory.

Oblast podpory 3.1 – Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny: Účelem oblasti podpory 3.1 je zvýšení kapacity OZE, a to především pro vytápění objektů a ohřev teplé vody v rozpočtové sféře, u které se očekává vysoký potenciál nákladově efektivních řešení např. v ústavech sociální péče, školách a podobně.

Oblast podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry: Cílem této oblasti podpory je snížení spotřeby energie v oblasti konečné spotřeby, a to především energie, která slouží k vytápění objektů nepodnikatelské sféry. Dále je podporováno zvýšení podílu výroby tepla a elektřiny z procesu produkce odpadního tepla.

Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží: Slouží k podpoře projektů, které povedou k odstranění nepovolených skládek, ke snížení produkce odpadů atd. Finanční prostředky ve výši 0,77 miliard EUR jsou na tuto prioritní osu poskytovány z Fondu soudržnosti. Prioritní osa 4 zahrnuje dvě oblasti podpory.

Oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady: I když se produkce odpadů v ČR v posledních letech snížila a v současné době se pohybuje kolem 39 tun ročně, měl by být odpad i nadále efektivně zpracováván. V rámci této oblasti podpory dochází převážně k budování systémů odděleného sběru odpadů, výstavbě sběrných dvorů a skladů, budování integrovaných systémů nakládání s odpady atd.

Oblast podpory 4.2 – Odstraňování starých ekologických zátěží: Jde o oblast, jež se zabývá řešeními starých ekologických zátěží a je obsažena i ve Státní politice životního prostředí České republiky 2004–2010. Staré ekologické zátěže jsou velmi nebezpečné jednak pro zdraví obyvatelstva, ale i pro ekosystém. Z těchto důvodů je tato oblast podpory zaměřena na dokončení inventarizace, řešení a odstranění starých rizikových ekologických zátěží.

Prioritní osa 5 – Omezení průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik: Podpora v rámci této prioritní osy je soustředěna především na realizaci projektů, které přispívají např. k výstavbě regionálního informačního systému prevence závažných havárií. Na prioritní osu 5 je vymezeno 0,06 mld. EUR z ERDF. V rámci prioritní osy 5 je realizována pouze jedna oblast podpory.

Oblast podpory 5.1 – Omezování průmyslového znečištění: Operační cíle této oblasti jsou zaměřeny hlavně na integrovanou prevenci a omezování znečištění, na integrovaný registr znečištění a na ekonomické nástroje a institucionální zabezpečení pro omezení rizik chemických látek a prosazování nové právní úpravy jejich managementu REACH.

Prioritní osa 6 – Zlepšení stavu přírody a krajiny: Hlavním cílem této prioritní osy je zastavení poklesu biodiverzity a zvýšení ekologické stability krajiny. Proto jsou podporovány projekty, jež vedou například k zajišťování péče o chráněná území, k realizaci vegetačních opatření v krajině či k ochraně proti vodní a větrné erozi. Projekty jsou financovány z ERDF, a to ve výši 0,59 mld. EUR. V rámci prioritní osy 6 je uskutečňováno nejvíce oblastí podpory.

Oblast podpory 6.1 – Implementace a péče o území soustavy Natura 2000: Operační cíle oblasti podpory 6.1 se soustředí hlavně na zajištění podkladů pro vyhlášení schválených evropsky významných lokalit.

Oblast podpory 6.2 – Podpora biodiverzity: Účelem této oblasti podpory je posílení populací ohrožených druhů rostlin a živočichů, zejména jejich biotopů. Důraz je kladen i na posílení biologické rozmanitosti na úrovni stanovišť.

Oblast podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur: Tato oblast podpory se zaměřuje například na zlepšení přírodních poměrů v lesích nebo na zlepšení stavu lesních půd.

Oblast podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny: Projekty realizované v rámci této oblasti podpory povedou zejména k zvyšování retenční schopnosti krajiny či k snížení výskytu negativních vlivů.

Oblast podpory 6.5 – Podpora regenerace urbanizované krajiny: Cílem této oblasti podpory je odstraňování staveb, které jsou nevyužívány, a odstraňování dalších zátěží z chráněných území. Dále je zaměřena na zvyšování počtu, rozlohy a přírodní kvality segmentů přírodního charakteru v zastavěných územích.

Oblast podpory 6.6 – Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod: Mezi cíle této oblasti podpory patří např. zajištění dalších neobnovitelných zdrojů nebo odstranění negativních následků, které vznikly v minulosti např. kvůli hornické činnosti.

Všechny oblasti podpory, které jsou realizovány v rámci prioritní osy 6, musí být v souladu s cíli, které jsou stanoveny ve Státní politice životního prostředí 2004–2010, Státním programu ochrany přírody a krajiny, Strategii udržitelného rozvoje České republiky a Strategii biologické rozmanitosti České republiky.

Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělání, poradenství a osvětu: V rámci této prioritní osy jsou podporovány projekty, jež se týkají například technického vybavení center a poraden investičního charakteru. Celkový objem finančních prostředků, které jsou poskytovány z ERDF, je 0,04 mld. EUR. Pod prioritní osou 7 je realizována pouze jedna oblast podpory.

Oblast podpory 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací: Tato oblast podpory je zaměřena na podporu poskytování environmentálního poradenství, dále na investiční podporu vzdělávání a informačních center, která navazují na krajské systémy environmentálního vzdělávání a výchovy. K cílům oblasti podpory 7.1 patří např. uskutečňování technických prací, jež slouží k zajištění neobnovitelných zdrojů, provádění hydrogeologických prací v oblastech, které byly postižené hornickou činností.

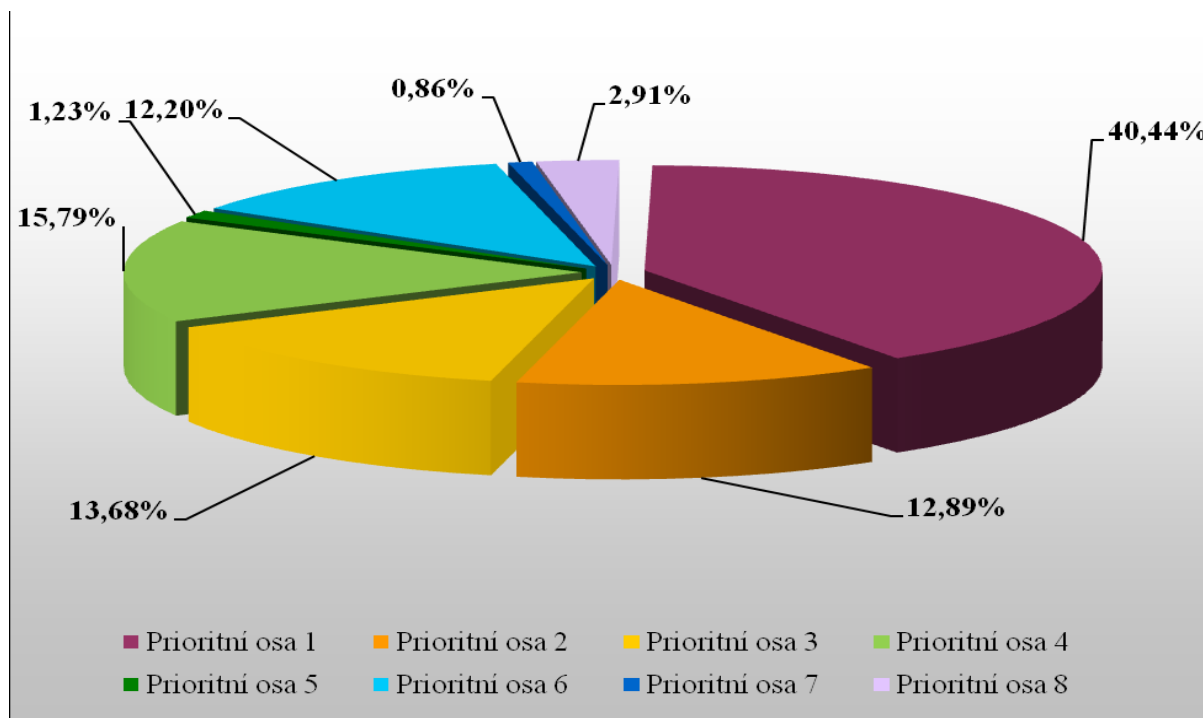
Prioritní osa 8 – Technická pomoc: Je zaměřena na řádné řízení a implementaci Operačního programu Životní prostředí. Prioritní osa 8 je financována prostřednictvím Fondu soudržnosti, ze kterého je na ni vyčleněno 0,14 mld. EUR. V rámci této prioritní osy jsou realizovány dvě oblasti podpory. (Ministerstvo životního prostředí, 2012)

Oblast podpory 8.1 – Technická pomoc při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Životní prostředí: Účelem této oblasti podpory je kontrolovat pokrok a zabezpečit pravidelné podávání zpráv o realizaci programu či dosáhnout odpovědné a účinné správy programu.

Oblast podpory 8.2 – Ostatní výdaje technické pomoci OP Životní prostředí: Prioritou této oblasti podpory je zabezpečit účinnou technickou asistenci pro všechny relevantní aktéry procesu.

Graf 2.1 zobrazuje rozdělení finančních alokací pro jednotlivé prioritní osy OPŽP. Z grafu je zřejmé, že nejvíce Evropská unie přispívá na prioritní osu 1 – Zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, a to 40,44% z celkové částky určené pro OPŽP. Nejméně je ze strany EU přispíváno na prioritní osu 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělání, poradenství a osvětu, a to pouze 0,86% z celkové částky. Příloha č. 1 obsahuje podíl jednotlivých prioritních os a oblastí podpory OPŽP na celkové alokaci programu.

Graf 2.1: Podíl jednotlivých prioritních os v OPŽP

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2007; vlastní zpracování

3 ANALÝZA MĚSTA VSETÍN

Tato kapitola je zaměřena na analýzu města Vsetín a na popis současného stavu životního prostředí ve městě a v jeho okolí.

3.1 Historie města

Město Vsetín bylo založeno na přelomu 13. a 14. století. První dochované zmínky o městě jsou obsaženy v listinách z let 1297 a 1308. V listině z roku 1308 je území městečka, které bylo nazývané Setteinz, již jasněji vymezeno jako osada na pravém břehu Vsetínského Bečvy. V roce 1308 přešel Vsetín, který byl až do tohoto roku v majetku templářských rytířů, do nájmu Voka z Kravař. Roku 1396 se poprvé objevil název Wssetin v listinných dokumentech a od roku 1505 bylo vsetínské panství vloženo do zemských desek. Během dalších let bylo město v držení různých šlechtických rodů.

Dodnes je dominantou města renesanční zámek na Horním náměstí, jenž byl vystavěn v polovině 15. století jako tvrz, která byla počátkem 17. století přestavěna na zámek. Do dějin města se nechvalně zapsal i Albrecht z Valdštejna, který se stal majitelem Vsetína v roce 1609. Právě Albrecht z Valdštejna zahájil mezi poddanými rekatolizaci, která vedla k opakovaným popravám poddaných, a to v letech 1627 a 1644.

V období třicetileté války se rozšířilo území města Vsetín i na levý břeh řeky Bečvy, kde vznikla osada tzv. Dolní město Vsetín, která v roce 1647 dosáhla statutu samostatné obce. Ke sloučení Horního a Dolního města došlo až v roce 1848.

Začátkem 19. století zasáhla město a jeho okolí průmyslová revoluce. V tomto období byly ve Vsetíně vybudovány první továrny, ke kterým patřila továrna na sirky, cukrovar a parní pila. V roce 1868 byly založeny ve městě sklárny. V 70. letech 19. století se díky firmám „Bratři Thonetové“ a „Jakub a Josef Kohn“ stal Vsetín významným centrem průmyslové výroby nábytku z ohýbaného dřeva.

Ve vývoji města byl významný rok 1909, kdy se Vsetín stal okresním městem, a tím došlo ke značnému hospodářskému rozmachu celého města i jeho okolí. V období Velké hospodářské krize ve 30. letech 20. století došlo k zavření továren na výrobu nábytku, což vedlo k razantnímu zvýšení nezaměstnanosti ve městě. Nezaměstnanost začala pozvolna klesat až v roce 1936, a to díky nouzovým pracím podniknutým státem, jež měly vést právě ke snížení nezaměstnanosti. Nezaměstnanost se začala výrazně snižovat až po roce 1937, kdy byla zahájena ve městě výstavba Zbrojovky, ve které se vyráběly hlavně tryskové stroje

a rozbušky. Souběžně s rozvojem zbrojního průmyslu se začal ve městě zvyšovat i počet obyvatel, který byl v této době zhruba 14 000.

Poválečný vývoj města byl zaměřen především na rozvoj strojího a elektrotechnického průmyslu a zbrojní výroby, což mělo negativní dopad na řadu menších podniků, které byly uzavřeny. Mezi lety 1960 až 1990 se počet obyvatel zdvojnásobil, což vedlo k výstavbě nové dopravní i technické infrastruktury a panelových sídlišť – Trávníky, Rybníky, Luh, Ohrada, Sychrov a Jasenka. V průběhu čtyř desetiletí bylo ve městě vybudováno 7 500 nových bytů. Během 90. let se dostalo město do strukturálních problémů, které vedly ke zvyšování dlouhodobé nezaměstnanosti (Baletka, 2008; Vsetín, 2007e).

3.2 Analýza současného stavu města Vsetín

V současné době se město Vsetín řadí k významným střediskům východní Moravy. K prioritám města patří schopnost trvale zvyšovat a zkvalitňovat ekonomickou základnu, rozvíjet lidské zdroje a zároveň lákat a přijímat nové investory. Město je tedy velmi dobře připraveno pro další rozvoj svého území. K rozvojovým aktivitám lze zařadit zejména studie demografického vývoje, Plán zdraví a kvality života, Koncepce města se zaměřením na využití strukturálních fondů 2007–2013, revitalizace městských částí, apod.

Řada důležitých projektů byla uskutečněna jak v rámci předvstupních nástrojů EU, tak i v letech 2004–2006 - například byl realizován projekt průmyslové zóny Vsetín – Borky II., projekt Vybudování prostor pro Masarykovu veřejnou knihovnu aj. V současném programovacím období jsou vymezeny potřeby a cíle města Vsetín, které by měly vést k posílení významu města pro oblast Valašska, a to hlavně jako centrum kultury, hospodářství a společenského života (Vsetín, 2007f).

Obr. 3.1: Mapa ČR

Zdroj: Vyhledávání..., 2009

Obr. 3.2: Mapa Zlínského kraje

Zdroj: Vyhledávání..., 2009

3.2.1 Demografický vývoj

Demografie je věda, která se zabývá studiem populace, skupin obyvatel a jejich charakteristikami (Kotler, Armstrong, 2004). Tabulka 3.1 ukazuje vývoj celkového počtu obyvatel ve městě Vsetín v letech 2005–2011. Je patrné, že počet obyvatel se během těchto let snižoval, což bylo ovlivněno především migrací obyvatelstva, která byla zapříčiněna odlivem kvalifikované pracovní síly, a to z důvodu nedostatečného uplatnění na místním trhu práce. K 31. 12. 2011 žilo na území města Vsetín 27 053 obyvatel, což je 4,6% celkové populace Zlínského kraje. Při porovnání roku 2005 s rokem 2011 byl úbytek obyvatelstva ve městě Vsetín 4,3%.

Tab. 3.1: Celkový počet obyvatel ve městě Vsetín k 31.12.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Celkový počet obyvatel</i>	28 261	28 075	27 963	27 759	27 558	27 296	27 053

Zdroj: Český statistický úřad, 2012a; vlastní zpracování

Z tabulky 3.2 je zřejmé, že zastoupení mužů a žen na celkovém počtu obyvatel ve městě Vsetín bylo v letech 2005–2010 poměrně vyvážené. K 31. 12. 2010 byl podíl mužů na celkovém počtu obyvatel 47,8% a podíl žen 52,2%. V celé České republice je situace podobná, dle předběžných výsledků sčítání lidu, bytů a domů 2011 byl podíl mužů na celkovém počtu populace v ČR 49,1% a podíl žen 50,9%.

Tab. 3.2: Struktura obyvatelstva podle pohlaví ve městě Vsetín k 31. 12.

Obyvatelstvo dle pohlaví	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Muži	13 470	13 370	13 350	13 240	13 167	13 056
Ženy	14 791	14 705	14 613	14 519	14 391	14 240
<i>Celkový počet obyvatel</i>	28 261	28 075	27 963	27 759	27 558	27 296

Zdroj: Český statistický úřad, 2012a; vlastní zpracování

Z tabulky 3.3 vyplývá, že ve městě Vsetín žilo v roce 2005 v produktivním věku (15–64 let) 72% obyvatel, v předproduktivním věku (0–14 let) 14,5% obyvatel a 13,5% obyvatel v poproduktivním věku (občané starší 65 let). Proces demografického stárnutí, který je významným rysem současného demografického vývoje v České republice, se nevyhnul ani městu Vsetín. Proces se projevuje především nárůstem počtu obyvatel v poproduktivním věku. Od roku 2007 začala poproduktivní část obyvatelstva města Vsetína převyšovat část

obyvatel v předproduktivním věku, a to o 3,5%. K 31. 12. 2010 žilo ve městě v produktivním věku 69,6% obyvatel, 13,9% obyvatel v předproduktivním věku a 16,5% obyvatel v poproduktivním věku.

Tab. 3.3: Věkové složení obyvatel města Vsetín k 31. 12.

Věkové složení obyvatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Předproduktivní věk (0–14 let)	4 094	3 945	3 908	3 876	3 819	3 786
Produktivní věk (15–64 let)	20 334	20 199	19 989	19 710	19 403	19 016
Poproduktivní věk (65 let a více)	3 833	3 931	4 066	4 173	4 336	4 494
<i>Celkový počet obyvatel</i>	28 261	28 075	27 963	27 759	27 558	27 296

Zdroj: Český statistický úřad, 2012a; vlastní zpracování

Tabulka 3.4 zobrazuje strukturu obyvatelstva dle nejvyššího ukočeného vdělání ve třech městech bývalého okresu Vsetín. Ve městě Vsetín má z celkového počtu obyvatelstva ve věku 15 a více let 15,6% obyvatel základní vzdělání, středoškolské vzdělání bez maturity má 31,2% obyvatel, úplné středoškolské vzdělání má 35,5% populace a 13,4% obyvatel má vysokoškolské vzdělání. U 903 osob nebylo vzdělání zjištěno a 94 obyvatel města Vsetín je bez vzdělání. Obdobný vývoj vzdělanostní struktury populace je ve Valašském Meziříčí i v Rožnově pod Radhoštěm, kde stejně jako ve Vsetíně žije nejvíce obyvatel s úplným středoškolským vzděláním a obyvatel se středním vzděláním bez maturity.

Tab. 3.4: Obyvatelstvo dle nejvyššího ukončeného vzdělání ve městě Vsetín k 26. 3. 2011

Územní jednotka	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	Z toho nejvyšší ukončené vzdělání					
		Základní	Střední (bez maturity)	Úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné	Vysokoškolské	Bez vzdělání	Vzdělání nezjištěno
Valašské Meziříčí	23 003	3 667	7 534	8 029	2 939	73	761
Rožnov p. Radhoštěm	14 641	2 542	4 247	4 892	2 379	39	542
Vsetín	23 314	3 648	7 273	8 268	3 128	94	903

Zdroj: Český statistický úřad, 2011c, d, e; vlastní zpracování

3.2.2 Školství

V současné době funguje na území města Vsetín devět mateřských škol, jejichž zřizovatelem je město Vsetín a dvě soukromé mateřské školy. Ve školním roce 2010/2011 navštěvovalo vsetínské mateřské školy 738 dětí. Ve městě se nachází pět základních škol, které jsou zřizovány městem a ve školním roce 2010/2011 je navštěvovalo 1 993 žáků. Dále je ve městě Vsetín zřízena Zlínským krajem ZŠ a MŠ Vsetín, Turkmenská a ZŠ Integra Vsetín, kterou zřizuje zájmové sdružení právnických osob. Středoškolské vzdělání je ve Vsetíně zabezpečeno čtyřmi středními školami, víceletým gymnáziem a jednou soukromou střední školou. Od roku 2001 bylo zřízeno na Střední průmyslové škole strojnické detašované pracoviště Univerzity Tomáše Bati Zlín, avšak toto pracoviště bylo v loňském roce uzavřeno z důvodu malého zájmu (Vsetín, 2011d).

3.2.3 Kultura

Vsetín je především spojen s tradicí folklórních souborů Jasénka a Vsacan, které jsou známy nejen v České republice, ale i v zahraničí. Samotné město je každoročně pořadatelem řady společenských akcí např. Mezinárodního týdne turistiky na Valašsku, Mezinárodního festivalu Vsetínský krpec či Valašského záření, které se koná ve městě již od roku 1999. Ve městě je možno navštívit Muzeum regionu Valašsko, které se nachází v budově vsetínského zámku, Galerii Stará radnice, Výstavní síň městského úřadu či kino Vatra. Nedostatkem v kulturním vyžití města je chybějící divadlo a hudební kluby (Vsetín, 2008a).

3.2.4 Cestovní ruch

Město Vsetín se nachází v krásné valašské krajině a rozhodně má návštěvníkům co nabídnout. Kromě již zmíněného kulturního vyžití je město atraktivním místem i pro sportovní aktivity. Přímo přes město vedou tři naučné stezky – *Naučná stezka okolím Vsetína*, *Naučná stezka Tesák* a *Naučná stezka Semetínské rybníky*. Do budoucna má město v plánu vybudovat další naučné stezky. Městem Vsetín vede část z tzv. „první cykloďálnice“ C1, a to Cyklostezka Bečva, která je určena cyklistům i in-line bruslařům.

Ubytovací zařízení na území města jsou zastoupena různými druhy. Nalezneme zde hotely, penziony a v blízkosti města i horské chaty. Celková kapacita všech ubytovacích zařízení je ve Vsetíně a okolí 590 lůžek. Město Vsetín své aktivity v rámci cestovního ruchu každoročně prezentuje na národních i mezinárodních turistických veletrzích a výstavách.

V loňském roce bylo město propagováno na veletrhu Regiontour Brno, Slovakiaitour Bratislava, Ferien Messe Vídeň a na mnoha dalších. V roce 2011 byla městem Vsetín zveřejněna „*Koncepce rozvoje cestovního ruchu města Vsetín na období 2011–2015*“, ve které jsou uvedeny priority města v oblasti cestovního ruchu. Mezi hlavní priority patří např. podpora projektů pro rozvoj cestovního ruchu, partnerství a spolupráce v cestovním ruchu a další (Vsetín, 2008c).

3.2.5 Bydlení

Podle předběžných výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2011 bylo ve městě Vsetín 2 548 domů, z toho 86,9% obydlených domů a 13,1% neobydlených domů. Z celkového počtu obydlených domů bylo 72,7% rodinných domů a 25,2% bytových domů. Největší část obyvatel žije v bytových domech. Byty ve městě Vsetín jsou především v osobním vlastnictví, a to z 43,3%. Bytová družstva vlastní 27,9% bytů a 14,6% bytů je zřízeno ve vlastním domě. Nájemní byty ve Vsetíně zaujímají pouhých 12%.

Tabulka 3.5 zobrazuje obydlené byty ve městě Vsetín v letech 2001 a 2011. Při porovnání těchto let je možno vidět, že ve městě výrazně poklesl počet bytů, jež byly v družstevním vlastnictví, a to o 1 123 bytů. Naopak došlo k navýšení počtu bytů v osobním vlastnictví i ve vlastním domě. Avšak celkový počet obydlených bytů na území města Vsetín se v posledních deseti letech snížil.

Tab. 3.5: Stav obydlených bytů ve městě Vsetín v letech 2001 a 2011

Rok	Obydlené byty celkem	Z toho právní důvod užívání bytu			
		ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	nájemní	družstevní
2001	10 971	1 462	2 923	2 067	4 109
2011	10 718	1 570	4 412	1 288	2 986

Zdroj: Český statistický úřad, 2011c; vlastní zpracování

3.2.6 Trh práce

Ve městě Vsetín dominuje hlavně strojírenský, automobilový, dřevařský a elektrotechnický průmysl. Právě elektrotechnický průmysl má ve městě dlouhodobou tradici. První elektrotechnická továrna TES Vsetín byla ve městě postavena již v roce 1919.

V současné době působí ve městě dvě desítky firem, jež mají nad 100 zaměstnanců. K nejvýznamnějším zaměstnavatelům patří firma Austin Detonator s. r. o., která se soustředí na výrobu výbušnin. Dlouhodobě v této firmě pracuje 800 zaměstnanců. Další významnou firmou je již zmiňovaný TES Vsetín, jehož činnost je zaměřena na zpracovatelský průmysl a v současné době zaměstnává 550 pracovníků. V posledních letech se ve městě začal rozšiřovat i automobilový průmysl. Mezi firmy na výrobu součástek do automobilů patří např. Hirschmann Czech s. r. o. a WOCO STV s. r. o.

Na území města Vsetín je registrováno 3 487 živnostníků. Město je zřizovatelem několika společností např. Technických služeb Vsetín, s. r. o., Městských lesů Vsetín s. r. o. a další. Dále jsou městem zřizovány i příspěvkové organizace – Městské lázně Vsetín, základní školy, mateřské školy, apod. (Vsetín, 2011d).

Za ekonomicky aktivní obyvatelstvo jsou považováni zaměstnaní i nezaměstnaní lidé v produktivním věku (15–64 let). Osoby, které jsou v produktivním věku, ale nemají zaměstnání ani jej nehledají, patří do kategorie ekonomicky neaktivních obyvatel, mezi které se řadí např. studenti, lidé v domácnosti, zdravotně postižení lidé apod. Z tabulky 3.6 je patrné, že dle předběžných výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2011 žilo ve městě Vsetín 13 328 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho bylo 11 677 obyvatel zaměstnáno a 1 651 nezaměstnáno a 12 588 ekonomicky neaktivních obyvatel.

Situace ve městě Vsetín je velmi podobná jako v celém Zlínském kraji. K 26. 3. 2011 žilo ve městě Vsetín 49,1% ekonomicky aktivních obyvatel, v kraji pak 49,4%. Podobné je to i s čísly, které vykazují podíl ekonomiky neaktivního obyvatelstva. Ke stejnému datu žilo ve městě Vsetín 46,4% ekonomicky neaktivních obyvatel a v celém Zlínském kraji 46,7%.

Tab. 3.6: Podíl ekonomicky aktivního a neaktivního obyvatelstva ve Zlínském kraji a ve městě Vsetín k 26. 3. 2011

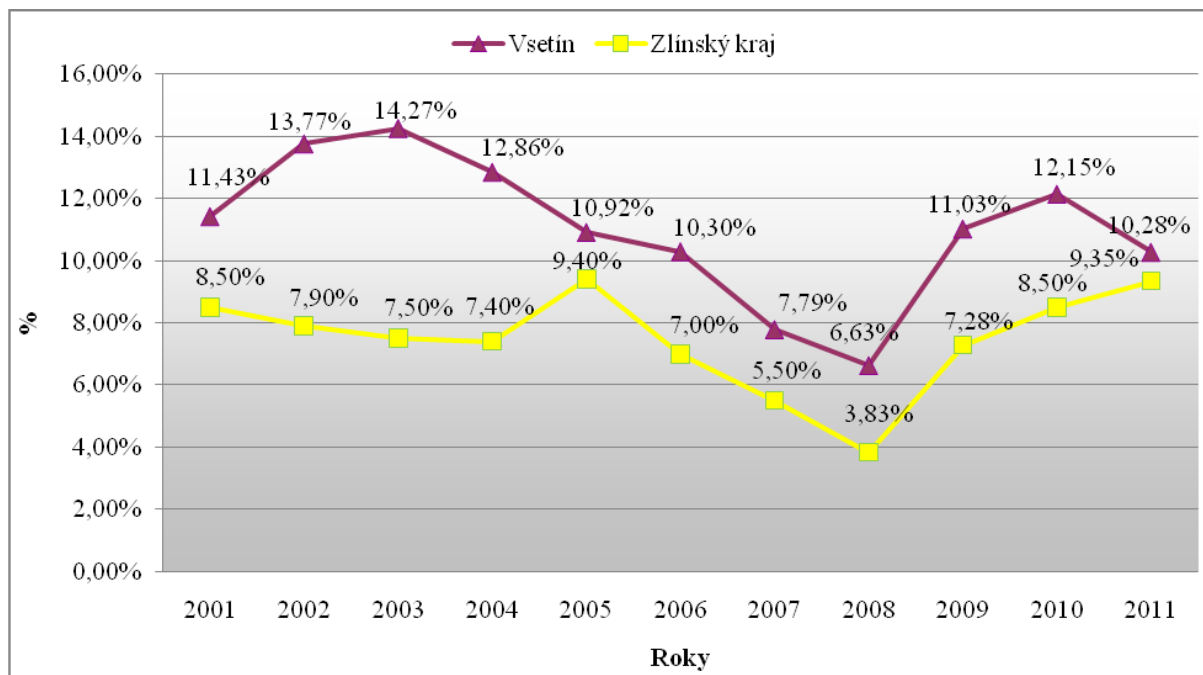
Územní jednotka	Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	V tom		Ekonomicky neaktivní
			zaměstnaní	nezaměstnaní	
Zlínský kraj	590 459	291 478	262 303	29 175	276 173
Město Vsetín	27 150	13 328	11 677	1 651	12 588

Zdroj: Český statistický úřad, 2011c, f; vlastní zpracování

Z grafu 3.1 je patrné, že míra nezaměstnanosti ve městě Vsetín byla v letech 2001–2005 ve srovnání se Zlínským krajem podstatně vyšší. V roce 2003 dosahovala míra nezaměstnanosti ve Vsetíně úrovně 14,3%, avšak ve Zlínském kraji byla o 6,8 procentníhoho

bodů nižší, a to na úrovni 7,5%. V průběhu let 2006–2011 měla míra nezaměstnanosti ve Vsetíně obdobný vývoj jako ve Zlínském kraji, ovšem míra nezaměstnanosti ve městě byla vždy o něco vyšší. V rozmezí let 2005–2008 míra nezaměstnanosti ve městě Vsetín i ve Zlínském kraji pozvolna klesala. V roce 2008 dosáhla míra nezaměstnanosti ve městě nejnižší hodnoty za posledních 10 let, a to 6,63%. V loňském roce byla míra nezaměstnanosti ve městě Vsetín 10,28% a byla tak o 0,93 procentního bodu vyšší než ve Zlínském kraji.

Graf 3.1: Vývoj míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji a ve městě Vsetín v letech 2001–2011

Zdroj: Maděra, 2012; Český statistický úřad, 2012b; vlastní zpracování

3.2.7 Infrastruktura

Dopravní infrastruktura: Vsetín leží severovýchodně od Zlína a je důležitou křižovatkou dopravních spojů v regionu. Nejvýznamnějším komunikačním tahem procházejícím městem je silnice I/57, která je významnou spojnici Vsetína s Valašským Meziříčím. K současným hlavním prioritám města Vsetín patří napojení I/57 na rychlostní komunikaci R(48) Palačov a R(49) Pozděchov. Aby bylo dosaženo této priority, musí silnice projít přestavbou. V červnu 2009 byl zprovozněn úsek silnice I/57 Semetín – Jablůnka, který již prošel přestavbou, avšak většinu úseků silnice I/57 rekonstrukce teprve čeká. Propojení města Vsetín s krajským městem Zlín je zajištěno prostřednictvím silnice I/69 ve směru Vsetín – Vizovice. K dalším silnicím, jež vedou městem Vsetín patří III/05734 Vsetín – Semetín, III/05735 Vsetín – Jasná – Dušná – Malá Bystřice, III/05736

Vsetín – okružní a III/05737 Vsetín – Jasenice. Město Vsetín se v posledních letech potýká s velkým nedostatkem parkovacích míst. I přesto, že byly v nejkritičtějších lokalitách vybudována nová parkovací místa, jejich počet stále neodpovídá současným parkovacím potřebám města.

Na území města Vsetín je přeprava osob zabezpečena městskou hromadnou dopravou, kterou spravuje společnost ČSAD Vsetín, a. s. V oblasti MHD je hlavním cílem města v následujících letech souhrnná výměna vozového parku a vylepšení kvality dopravní obslužnosti, přičemž bude brán ohled především na matky s malými dětmi a na zdravotně postižené občany.

Městem Vsetín prochází celostátní dvoukolejná elektrizovaná železniční trať č. 280 ve směru Hranice na Moravě – Valašské Meziříčí – Vsetín – Horní Lideč – Střelná – Slovensko. Tato trať je určena pro osobní vlaky, dálkové rychlík a pro vlaky EuroCity, které spojují Vsetín s Prahou a Košicemi. Dále stojí za zmínku i trať č. 282 ve směru Vsetín – Velké Karlovice, která je jednokolejná a neelektrifikovaná. Trať je využívána především pro přepravu osob a materiálu, ale důležitou roli hraje i v rámci cestovního ruchu v regionu.

Technická infrastruktura: Téměř všechny části města Vsetín jsou napojeny na veřejný vodovod, který je zásobován pitnou vodou z nádrže Stanovice a z jímacího území v místní části Ohrada. Veřejný vodovod je ve správě Vodovodů a kanalizací Vsetín, a. s.

Kanalizační síť města Vsetín má převážně jednotný charakter a pokrývá celé město s výjimkou některých okrajových částí, ve kterých by v budoucnu měla být veřejná kanalizace dobudována. V současné době jsou v těchto oblastech odpadové vody nejčastěji jímány v jímkách na vyvážení popřípadě zneškodňovány v septicích. Soustavu kanalizačních sítí ve městě zabezpečují Vodovody a kanalizace Vsetín a. s.

Zásobování teplem je ve městě Vsetín ve správě Zásobování teplem Vsetín, a. s. Na území města je realizována především soustava centralizovaného zásobování teplem, která je provozována výtopnou Luh a výtopnou Ohrada. Avšak ve Vsetíně je využívána i soustava decentralizovaného zásobování teplem, protože spousta domů má vlastní kotelny, jež jsou postupně plynofikovány. Domy, které nemají možnost připojení na zemní plyn jsou nejčastěji vytápěny fosilním palivy, popřípadě elektřinou (Vsetín, 2011d).

3.3 SWOT analýza města Vsetín

Cílem SWOT analýzy je jednoduchá charakteristika vnitřních silných a slabých stránek konkrétního objektu či města a charakteristika možných vnějších příležitostí a hrozeb.

Silné stránky:

- aktivita města, která vede k udržitelnému rozvoji,
- dobře vybudovaná síť základních škol,
- kvalitní zabezpečení sociálních služeb,
- silniční tah I/57 je veden mimo centrum města přes obchvat,
- poměrně kvalitní dopravní obslužnost městské hromadné dopravy,
- vysoký stupeň plynofikace na území města,
- velmi dobrá kvalita pitné vody,
- relativně dobrá úroveň životního prostředí,
- velký rozsah zeleně na území města – přibližně 63 ha,
- efektivní nakládání s odpady – vybudování nového sběrného dvora.

Slabé stránky:

- nedostatek MŠ v centru města,
- nízká kulturní aktivita města,
- chybějící divadlo a hudební kluby,
- nedostatečné plochy pro rekreační a sportovní vyžití,
- nedostatek parkovacích míst na území města,
- migrace obyvatel z důvodu nedostatečného uplatnění na místním trhu práce,
- špatný stav ovzduší,
- nedostačující údržba sídlišť.

Příležitosti:

- podpora malých a středních podniků na území města,
- využívání prostředků EU v rámci přeshraniční spolupráce,
- možnost využívání finančních prostředků z evropských fondů,
- zahraniční spolupráce se slovenskými, polskými, rakouskými a chorvatskými partnery za účelem vzájemného poznání kultury, obyvatelstva apod.,
- zvýšení kvalifikace mladých lidí,
- rozvoj moderních informačních a komunikačních technologií.

Hrozby:

- ohrožení podnikatelského prostředí z hlediska nevyhovujícího dopravního napojení,
- město Vsetín je vnímáno jako okraj republiky,
- nízká úroveň cestovního ruchu,
- geografická poloha města – nedostatek lokalit pro výstavbu nových domů,
- stárnutí populace – růst podílu populace v poproduktivním věku (obyvatelé starší 65 let).

3.4 Životní prostředí ve městě Vsetín

Následující část je zaměřena na popis přírodních a klimatických podmínek a vodních poměrů ve městě Vsetín i v jeho okolí. Posléze je v této podkapitole řešen stav životního prostředí ve městě Vsetín, který má vliv na zdraví obyvatelstva a zároveň hraje významnou roli i v rozvoji města.

3.4.1 Přírodní a klimatické podmínky

Město Vsetín se nachází v hornaté oblasti Vnějších Západních Karpat a leží v kotlině, která byla vytvořena Vsetínskou Bečvou a jejími přítoky. Město, jehož nadmořská výška je 348 m, se rozprostírá na rozhraní Hostýnských, Vizovických a Vsetínských vrchů a díky své rozloze 5 772 ha je druhou nejrozsáhlejší obcí v bývalém okrese Vsetín. Na území Mikroregionu Vsetínsko⁷ se nachází pouze jedna chráněná krajinná oblast – CHKO Beskydy, avšak město Vsetín přímo do této chráněné oblasti nespadá (Pavelka, Trezner, 2001).

Město leží ve dvou klimatických oblastech, a to v mírně teplé, která zasahuje převážně údolí a v chladné oblasti, jež zaujímá vyšší polohy. Průměrná teplota se ve Vsetíně pohybuje kolem 8°C.

3.4.2 Vodní poměry

Vsetínská Bečva, která pramení na svazích Trojačky v nadmořské výšce 880 m, je hlavním tokem protékajícím městem Vsetín. Po toku dlouhém 59 km se ve městě Valašské Meziříčí spojuje Vsetínská Bečva s Rožnovskou a dále pokračuje jako Bečva. Při průtoku městem Vsetín protéká Vsetínská Bečva upravovaným korytem. Na území města Vsetín se nachází i mnoho menších toků, které se zpravidla vlévají do Vsetínské Bečvy.

⁷ Mikroregion Vsetínsko je dobrovolným svazkem 43 obcí.

Pravostrannými přítoky Vsetínské Bečvy jsou Jasenice a Vesník a levostranné přítoky zastupuje především Semetínský potok (Vsetín, 2007b).

3.4.3 Městská zeleň a lesní hospodářství

Městská zeleň je nedílnou součástí každého města a zpravidla přispívá ke zlepšení kvality ovzduší, avšak často plní i estetickou funkci. Na území města Vsetín je udržováno 63 ha veřejné městské zeleně. Ve městě tvoří nejdůležitější část městské zeleně Panská zahrada a zámecký park. O zeleň se ve Vsetíně starají Technické služby Vsetín s. r. o.

Lesy pokrývají přibližně 55,7% území Vsetínska a z 78% jsou tvořeny jehličnatými a z 22% listnatými porosty. I když se území Vsetínska rozkládá v hornaté oblasti, je zastoupení jehličnanů a listnáčů téměř shodné jako v celé České republice. Na území města Vsetín jsou přírodně nejzachovalejší smíšené lesy, a to v Jasenicích, v okolí Zbrojovky Vsetín a pod Vsackým Cábem a smrkové monokultury, které se rozprostírají především v místní části Luh a v okolí Rokytnice. Ve městě Vsetín se nachází i několik památných stromů např. Lípa u Sládků, Smilkův jilm či Turpišův dub (Pavelka, Trezner, 2001).

3.4.4 Ovzduší

Město Vsetín již 18 let provádí kontinuální měření, které vede k zjišťování kvality ovzduší. Z výsledků měření je zřejmé, že kvalita ovzduší se na území města Vsetín zlepšuje. Mezi obecně sledované škodliviny patří zejména oxid siřičitý, oxid dusný a poletavý prach. Naměřené hodnoty látek, které znečišťují ovzduší nepřekračují na území města Vsetín imisní limity, avšak dle Ministerstva životního prostředí spadá město do oblasti se zhoršenou kvalitou vzduchu. Na znečištění ovzduší ve městě mají velký podíl emise z lokálních topenišť a spalování tuhých paliv v domácnostech. Dále má na kvalitu ovzduší ve městě vliv rostoucí intenzita osobní i tranzitní automobilové dopravy, a to především na silnici I/69 směrem na Zlín. Narůstající vznik znečišťujících látek a související hluk z dopravy má negativní vliv na stav životního prostředí ve městě a jeho okolí (Vsetín, 2008c).

3.4.5 Nakládání s odpady

Ve městě Vsetín i okolních obcích svoz komunálního odpadu zabezpečují Technické služby Vsetín s. r. o. Odpad je odvážen do překladiště sběrného dvora v Jasenicích. Pro sběr netříděného komunálního odpadu slouží sběrné nádoby, jež jsou rozmístěny dle potřeb vlastníků či správců nemovitostí po celém území města. Dále jsou ve městě rozmístěny

speciálně označené kontejnery, které jsou určeny pro sběr tříděného odpadu. Tímto způsobem je zajištěn hlavně sběr papíru a kartonu, skla, bílého skla a plastů. Na veřejných prostranstvích města jsou umístěny odpadkové koše, které slouží pro ukládání drobného komunálního odpadu, například obalů od potravin či jiných výrobků. Svoz jednotlivých druhů odpadů je prováděn dle časových harmonogramů. Počet nádob a kontejnerů, které jsou určeny pro sběr odpadů, se každý rok navyšuje, a to z důvodu růstu produkce odpadů, což je zapříčiněno především růstem spotřeby (Vsetín, 2011d).

4 ZHODNOCENÍ PROJEKTŮ

Cílem této kapitoly je charakteristika projektů, které byly realizovány na území města Vsetín v rámci Operačního programu Životní prostředí. Dále je kapitola zaměřena na důkladnější popis a následné zhodnocení dvou konkrétních projektů.

4.1 Realizované projekty ve městě Vsetín

Od začátku programovacího období 2007–2013 byla ve městě Vsetín realizována v rámci Operačního programu Životní prostředí řada projektů. V následující části budou přiblíženy jen vybrané příklady projektů.

Prostřednictvím prioritní osy 2 – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí a oblasti podpory 2.2 – Omezení emisí byl ve městě Vsetín realizován následující projekt.

„Vsetínská nemocnice – omezení VOC při sterilizaci“: Cílem projektu bylo odstranění nebezpečí lokálních emisí VOC a zamezení využívání VOC ve zdravotnictví. Žadatelem projektu byla Vsetínská nemocnice a. s. a celkové náklady projektu činily 4.907.000,00 Kč.

Na území města Vsetín bylo nejvíce projektů realizováno v rámci prioritní osy 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie a podoblasti podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla.

Projekt **„Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín – realizace opatření úspor energie“:** Realizace projektu byla zahájena v roce 2011 a předpokládané ukončení je naplánované na květen 2012. Hlavním cílem tohoto projektu bylo snížení spotřeby energie na vytápění a omezení znečištění životního prostředí. Žadatelem projektu byla přímo SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín. Celkové náklady činily 36.641.302,00 Kč.

Projekt **„Realizace úspor energie – policie ČR Vsetín“:** Žadatelem projektu bylo Krajské ředitelství policie Zlínského kraje a celkové náklady činily 17.306.944,00 Kč. Cílem projektu bylo zateplení obvodových zdí budovy a výměna topného systému.

Projekt **„Stavební úpravy budovy č.p. 1561 Vsetín, Hrbová Centrum služeb pro rodinu“:** Projekt byl realizován během roku 2011 a jeho cílem bylo zateplit budovu Azylového domu pro ženy a matky s dětmi. Celková částka nákladů na projekt byla 2.480.019,00 Kč. Žadatelem projektu byl Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s.

Projekty „*Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín*“ a „*Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217*“ budou konkrétně popsány a následně zhodnoceny v podkapitole 4.2 a 4.3.

Pod prioritní osou 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží byly ve Vsetíně realizovány tři projekty. Všechny projekty byly uskutečněny v rámci oblasti podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady.

Projekt „***Logistické centrum odpadů Mikroregionu Vsetínsko II. Etapa – Závod na zpracování biologického odpadu***“: Žadatelem projektu bylo město Vsetín a celkové náklady činily 53.804.718,00 Kč. Výsledkem projektu bylo vybudování dostatečných kapacit pro efektivní likvidaci biologicky rozložitelných odpadů.

Projekt „***Logistické centrum odpadů Mikroregionu Vsetínsko II. Etapa – Sběrný dvůr tříděného odpadu***“: Předmětem projektu bylo vybudování moderního sběrného dvora s minimálními dopady na okolní životní prostředí. Výše celkových nákladů byla 4.680.918,00 Kč. I v tomto případě bylo žadatelem projektu město Vsetín.

Projekt „***Pořízení vozidla pro svoz separovaného odpadu a bioodpadu včetně pořízení kontejnerů***“: Cílem tohoto projektu, jehož žadatelem byly Technické služby Vsetín, s. r. o., bylo pořízení technologie pro svoz separovaného odpadu ve Vsetíně. Celkové náklady projektu byly ve výši 5.968.200,00 Kč.

V rámci prioritní osy 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu je na území města Vsetín a zároveň i ve Valašském Meziříčí podpořen jeden projekt, který nese název „***Environmentální střediska Muzea regionu Valašsko***“, a spadá pod oblast podpory 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací. Žadatelem projektu je Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace Zlínského kraje. Předmětem projektu je vybudovat v objektech Muzea regionu Valašsko novou síť environmentálních středisek. Prostřednictvím projektu je v budově vsetínského zámku vybudován multifunkční sál. Podobný sál je rovněž vybudován i v prostorech Hvězdárny Vsetín. Celkové náklady projektu činily 9.311.000,00 Kč.

4.1.1 Hodnocení projektů města Vsetín

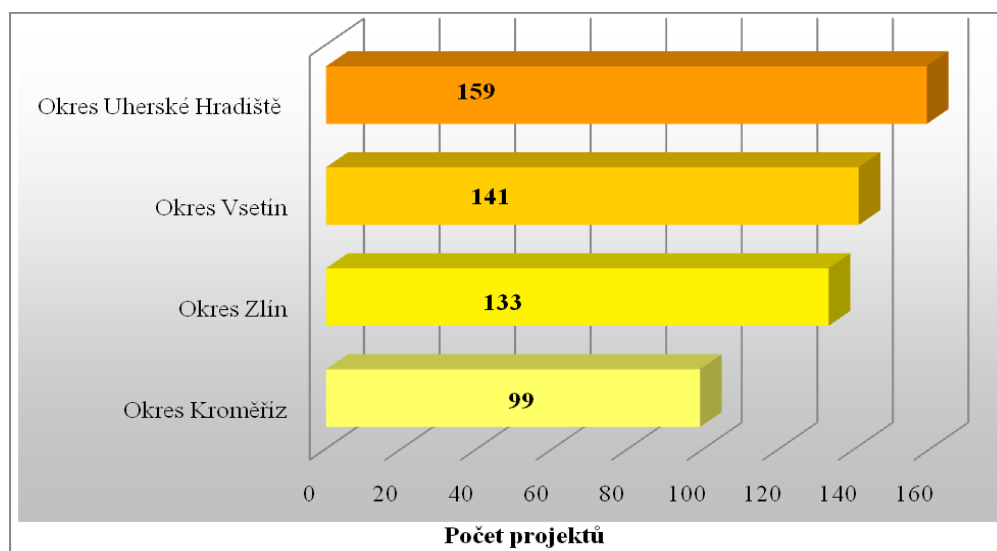
Z výše uvedených příkladů projektů, které byly realizovány městem Vsetín, je možné vysledovat, že nejvíce projektů je zaměřeno na problematiku udržitelného využívání zdrojů energie a zkvalitnění nakládání s odpady. U projektů realizovaných v rámci prioritní osy

3 bylo v topném období dosaženo úspor tepelné energie. Zejména došlo ke snížení spotřeby energie a ke snížení emisí CO₂. Projekty spadající pod prioritní osu 4 jsou zaměřeny na zlepšení nakládání s odpady v Mikroregionu Vsetínsko. Díky vybudování závodu na zpracování biologického odpadu je kapacita kompostárny určená pro efektivní likvidaci rozložitelných odpadů 2 450,00 tun ročně. Po vybudování areálu sběrného dvora došlo k vytvoření kapacity pro komunální odpad 972,62 tun za rok a pro nebezpečný odpad 142,42 tun za rok. Projekt „*Environmentální střediska Muzea regionu Valašsko*“ přispěje k vytvoření nových environmentálních středisek, jež budou zaměřena na environmentální vzdělávání a výchovu.

Město Vsetín vyvíjí nemalé úsilí ve využívání fondů Evropské unie, jimž je v práci věnována kapitola 2.2.2. U uvedených příkladů projektů realizovaných městem Vsetín v rámci Operačního programu Životní prostředí dosahuje poskytnutá finanční podpora částky 99.474.829,00 Kč. Uznatelné náklady byly u těchto projektů financovány samotnou Evropskou unií ve výši 90%.

V celém Zlínském kraji bylo k 14. 11. 2011 v rámci OPŽP schváleno 532 projektů, což je 9,26% z celkového počtu schválených projektů v České republice. Z grafu 4.1 je zřejmé, že nejvíce projektů bylo schváleno v okrese Uherské hradiště, a to 159 projektů. V okrese Vsetín bylo schváleno 141 projektů, v okrese Zlín 133 projektů a v okrese Kroměříž 99 projektů.

Graf 4.1: Přehled schválených projektů ve Zlínském kraji k 14. 11. 2011

Zdroj: OPŽP, 2012b; vlastní zpracování

4.2 Charakteristika vybraných projektů

Pro detailnější charakteristiku a následné zhodnocení byly vybrány dva projekty, a to projekt „*Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín*“ a projekt „*Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217*“.

4.2.1 Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín

První řešený projekt nese název „*Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín*“. Žádost o poskytnutí dotace, jež byla následně úspěšně schválena, byla podána prostřednictvím 11. výzvy Ministerstva životního prostředí. Projekt byl realizován prostřednictvím OPŽP a spadal pod prioritní osu 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie, pod primární oblast podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla (u nepodnikatelské sféry) a podoblast podpory 3.2.1 – Realizace úspor energie.

Stručná charakteristika projektu

Střední průmyslová škola strojnická Vsetín je příspěvkovou organizací a jejím zřizovatelem je Zlínský kraj. Škola byla zřízena na počátku 30. let 20. století. Ve školním roce 2011/2012 navštěvuje školu 316 žáků, což je polovina z celkové kapacity školy. Areál školy je tvořen komplexem jednotlivých budov, které jsou navzájem propojeny.

Účelem projektu bylo zateplení hlavní budovy a dvou přilehlých spojovacích částí komplexu budovy SPŠ strojnické ve Vsetíně. Hlavním cílem projektu bylo dosáhnout nižší spotřeby energie pro vytápění budov a s tím spojené snížení provozních nákladů a množství produkovaných emisí.

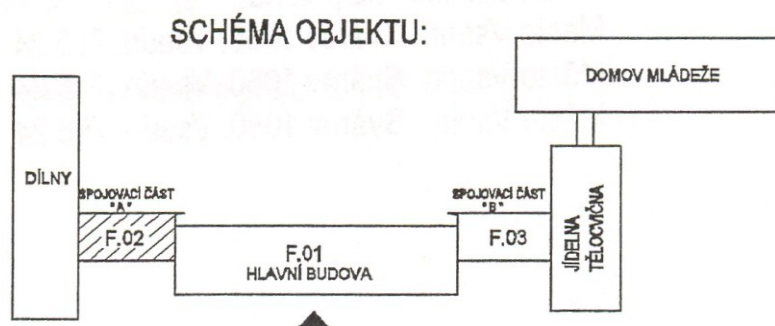
Analýza výchozího stavu

Budova, ve které má škola v současné době sídlo, byla vystavěna v roce 1961. Od této doby byly ke škole přistavovány další objekty. Poslední významnou rekonstrukcí škola prošla během let 2001–2005. V roce 2001 bylo na hlavní budově přistavěno další patro s učebnami a aulou. V letech 2002–2003 byla provedena úprava kuchyně a jídelny. V roce 2005 došlo k výměně oken na domově mládeže a jídelně.

Předmětem energetického auditu, který byl podkladem pro řešený projekt „*Realizace opatření úspor energie ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín*“, byla především

realizace stavebních úprav, jež byly spojeny s výměnou výplní otvorů hlavní budovy, spojovací částí „A“, spojovací částí „B“, zateplením obvodového pláště nad spojovací částí „A“ a „B“. Obrázek 4.1 zobrazuje komplex budovy školy. Statický stav nosných obvodových konstrukcí byl před začátkem realizace projektu vyhodnocen za velmi dobrý, což bylo důležitým aspektem pro zahájení samotné realizace projektu. V projektové dokumentaci je uvedeno, že „všechny stávající výplně otvorů nesplňují požadavky na tepelně technické vlastnosti otvorových výplní podle ČSN 73 0540-2 z roku 2007 a jejich technický stav je nevyhovující, a proto budou vyměněny za výplně nové“ (Adámek, Pekař, 2009, s. 3).

Obr. 4.1: Orientační schéma budovy Střední průmyslové školy strojnické Vsetín

Zdroj: Interní materiály SPŠS Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Žadatel projektu a lokalizace projektu

Žadatelem projektu byla Střední průmyslová škola strojnická Vsetín. Tabulka 4.1 obsahuje podrobnější údaje o žadateli.

Tab. 4.1 : Základní identifikace žadatele

IČ	00843407
Název subjektu	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín
Právní forma	Příspěvková organizace
DIČ	CZ00843407
Typ subjektu	Veřejný
Plátce DPH	Ne
Předmět činnosti subjektu	Hlavním účelem zřízení organizace je poskytování výchovy a vzdělání.
Region soudržnosti (NUTS II)	Střední Morava
Kraj (NUTS III)	Zlínský kraj
Okres (NUTS IV)	Vsetín
Obec (NUTS V)	Vsetín

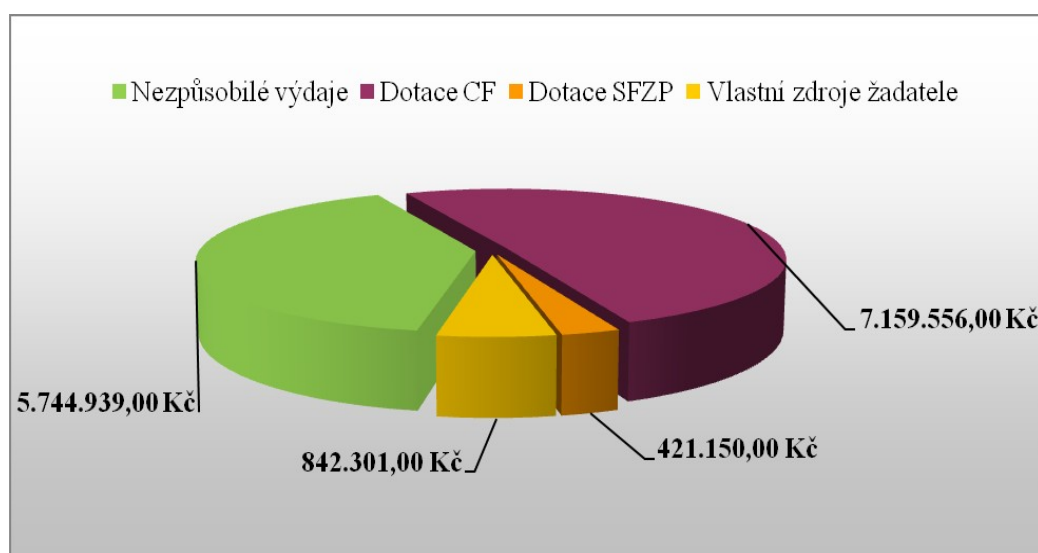
Zdroj: Interní materiály SPŠS Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Finanční krytí realizace projektu

Podpora poskytována prostřednictvím prioritní osy 3 má formu dotace. V rámci primárních oblastí podpory 3.1 a 3.2 je podpora poskytována z prostředků Fondu soudržnosti. U projektů, které jsou předkládány veřejnými subjekty, je maximální hranice poskytované podpory 90% celkových způsobilých veřejných výdajů.

Celkové výdaje na projekt byly 14.167.946,00 Kč. Nezpůsobilé výdaje⁸ byly ve výši 5.744.939,00 Kč a celkové způsobilé veřejné výdaje⁹ činily 8.423.007,00 Kč. Z Fondu soudržnosti byla na projekt poskytnuta dotace ve výši 7.159.556,00 Kč, což je 85% způsobilých výdajů. Dotace ze Státního fondu životního prostředí činila 421.150,00 Kč (5%) a vlastní zdroje žadatele byly ve výši 842.301,00 Kč (10%).

Graf 4.2: Finanční krytí projektu

Zdroj: Interní materiály SPŠS Vsetín, 2012; vlastní zpracování

⁸ Za nezpůsobilé výdaje jsou považovány náklady ve výši úspor provozních nákladů vygenerovaných za pět let opatřeními, na které je požadováno poskytnutí podpory. Dále se jedná o náklady na úsporná opatření střech, přesahující celkové měrné náklady 2.000,00 Kč/m² (bez DPH), náklady na úsporná opatření u obvodových stěn budov, přesahující celkové měrné náklady 2.500,00 Kč/m² (bez DPH), a náklady na úsporná opatření u výplní otvorů budov (okna, dveře), přesahující celkové měrné náklady 6.000,00 Kč/m² bez DPH (Ministerstvo životního prostředí, 2011).

⁹ Za způsobilé výdaje jsou považovány ty výdaje projektů, které mohou být spolufinancovány z Fondu soudržnosti a strukturálních fondů EU. Jedná se tedy o takové výdaje, které jsou v souladu s příslušnými předpisy EU a ČR a musí odpovídat zaměření operačních programů. (MMR, 2007)

Harmonogram projektu

Projekt byl realizován ve třech základní fázích, a to v přípravné fázi, realizační fázi a provozní fázi. Přípravná fáze projektu byla zahájena začátkem července 2009 a probíhala až do konce poloviny června 2010, tedy jedenáct měsíců. Realizační fáze začala 28. 6. 2010 a trvala po dobu letních prázdnin, až do 23. 8. 2010. Provozní fáze byla zahájena 1. 9. 2010.

4.2.2 Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217

Druhý řešený projekt nese název „*Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217*“. Projekt byl realizován v rámci OPŽP a spadal pod prioritní osu 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie, primární podoblast podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla (u nepodnikatelské sféry) a podoblast podpory 3.2.1. – Realizace úspor energie. Žádost o poskytnutí dotace byla podána a následně úspěšně schválena v rámci 16. výzvy Ministerstva životního prostředí, která byla vyhlášena od 1. února 2010 do 31. března 2010.

Stručná charakteristika projektu

Základní škola Vsetín, Trávníky 1217 je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je město Vsetín. Škola stojí ve středu sídliště Trávníky a areál školy se skládá z učebnového pavilonu, hlavní budovy, budovy školní družiny a mezi nimi se nachází školní a dopravní hřiště. Z celkové kapacity 675 žáků navštěvovalo ve školním roce 2010/2011 školu 548 žáků. Již několik let se škola specializuje hlavně na hudební a výtvarnou výchovu.

Po provedení energetického auditu bylo zjištěno, že energetická náročnost budovy byla vysoká a právě z toho důvodu byla budova označena za energeticky nevhodnou. Provedená rekonstrukce spočívala ve výměně oken a v zateplení fasády budovy konkrétním zateplovacím systémem, v zateplení stropů, střech a v nahrazení původních skleněných konstrukcí energeticky úspornými výplněmi. Hlavním cílem projektu bylo snížení energetické náročnosti budovy pomocí uvedených energetických opatření.

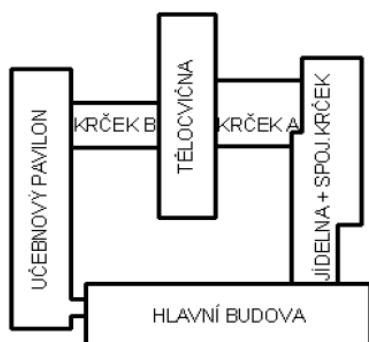
Analýza výchozího stavu

Základní škola Vsetín, Trávníky 1217 byla postavena v 50. letech 20. století a v průběhu 70. let minulého století byla dostavována. Statický stav nosných obvodových konstrukcí byl před zahájením realizace projektu vyhodnocen jako velmi dobrý. Právě

vyhovující statika budovy byla klíčovým aspektem, aby mohla být zahájena výměna oken a zateplení budovy. V souhrnné technické zprávě je uvedeno: „všechny stávající výplně otvorů nesplňují požadavky na tepelně technické vlastnosti otvorových výplní podle ČSN 73 0540-2 z roku 2007 a jejich technický stav je nevyhovující, a proto budou vyměněny za výplně nové“ (Holub, Daňa, 2009, s. 3).

V rámci realizovaného projektu mělo dojít ke stavebním úpravám, které byly spojené s výměnou výplní otvorů hlavní budovy, učebnicového pavilonu, krčku A a B. Především šlo o zateplení obvodového pláště a podlah na půdách hlavní budovy, učebnicového pavilonu a schodišťového prostoru učebnového pavilonu.

Obr. 4.2: Orientační schéma budovy ZŠ Vsetín, Trávníky 1217

Zdroj: Interní materiály MěÚ Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Žadatel projektu a lokalizace projektu

Žadatelem projektu bylo město Vsetín. Podrobnější údaje o žadateli zobrazuje následující tabulka 4.2.

Tab. 4.2 : Základní identifikace žadatele

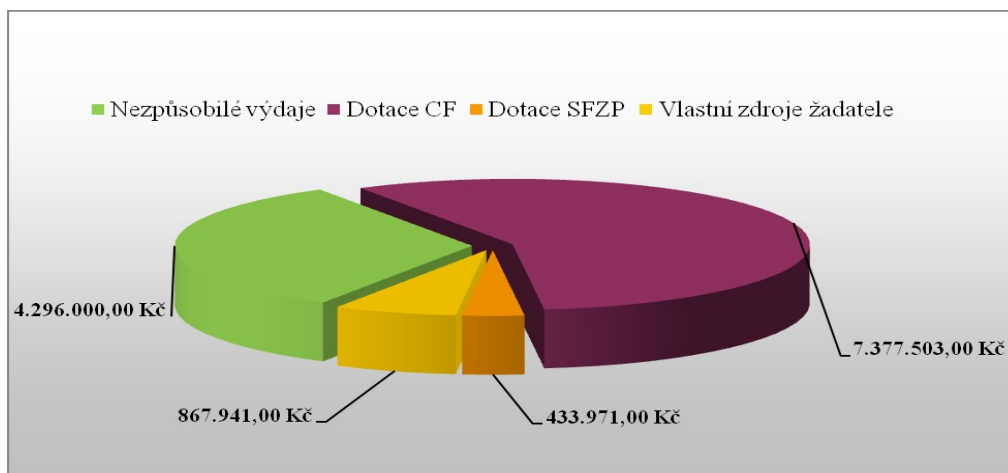
IČ	304450
Název subjektu	Město Vsetín
Právní forma	Obec
DIČ	CZ00304450
Typ subjektu	Veřejný
Plátce DPH	Ano
Předmět činnosti subjektu	Výkon samosprávy, všeobecná činnost veřejné správy na svém území
Region soudržnosti (NUTS II)	Střední Morava
Kraj (NUTS III)	Zlínský kraj
Okres (NUTS IV)	Vsetín
Obec (NUTS V)	Vsetín

Zdroj: Interní materiály MěÚ Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Finanční krytí realizace projektu

Celkové výdaje na projekt „Výměna oken a zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217“ byly 12.975.415,00 Kč. Přičemž nezpůsobilé výdaje činily 4.296.000,00 Kč a způsobilé veřejné výdaje byly ve výši 8.679.415,00 Kč. Na projekt byla poskytnuta dotace z Fondu soudržnosti ve výši 7.337.503,00 Kč, což je 85% způsobilých výdajů. Vlastní zdroje města byly ve výši 867.941,00 Kč. Dotace ze Státního fondu životního prostředí činila 5% způsobilých výdajů, a to ve výši 433.971,00 Kč.

Graf 4.3: Finanční krytí projektu

Zdroj: Interní materiály MěÚ Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Harmonogram projektu

Projekt byl realizovaný ve třech základních fázích, a to v přípravné fázi, realizační fázi a provozní fázi. Přípravná fáze projektu začala v listopadu 2009 a trvala do konce června 2011. Samotná realizační fáze probíhala od července 2011 do konce října 2011. Provozní fáze byla zahájena 1. 11. 2011.

4.3 Souhrnné hodnocení vybraných projektů

Cílem projektu „*Realizace opatření úspor ve Střední průmyslové škole strojnické Vsetín*“ bylo snížení spotřeby energie a emisí CO₂. Pro dosažení tohoto cíle byly realizovány úpravy, které vedly ke zlepšení energetických vlastností obálky budovy. Jednalo se o zateplení všech obvodových konstrukcí nadzemních podlaží vnějším konkrétním zateplovacím systémem. U objektů, které byly zatepleny, došlo zároveň i k výměně původní okenní výplně za nová plastová okna.

Rok po realizaci projektu musí být zpracováno tzv. „Závěrečné vyhodnocení akce“. Samotné vyhodnocení obsahuje především porovnání hodnot, které byly uvedeny v žádosti o poskytnutí dotace se skutečným stavem po realizaci projektu. Pro výpočet těchto hodnot se využívá tzv. denostupňová metoda¹⁰. Tabulka 4.3 zobrazuje stav spotřeby energie před a po realizaci projektu dle EA. Odečtením těchto dvou hodnot (2 273,00 GJ/rok – 1 012,00 GJ/rok) je zjištěna úspora energie zemního plynu, která dle EA měla být 1 261,00 GJ/rok.

Tab. 4.3: Upravená energetická bilance před realizací dle EA

Ukazatel	Před realizací projektu dle EA	Po realizaci projektu dle EA
	energie (v GJ/rok)	energie (v GJ/rok)
<i>Vstupy paliv a energie</i>	2 273,00	1 012,00

Zdroj: Interní materiály SPŠS Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Z tabulky 4.4 je zřejmé, že stav spotřeby energie před realizací projektu dle EA byl 2 273 GJ/rok a stav spotřeby energie po realizaci projektu činil 1 008,34 GJ/rok. Po odečtení těchto dvou hodnot získáme skutečnou hodnotu úspory energie, a to 1 264,66 GJ/rok.

Tab. 4.4: Upravená energetická bilance po realizaci – skutečnost

Ukazatel	Před realizací projektu dle EA	Po realizaci - skutečnost
	energie (v GJ/rok)	energie (v GJ/rok)
<i>Vstupy paliv a energie</i>	2 273,00	1 008,34

Zdroj: Interní materiály SPŠS Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Z tabulky 4.5 je zřejmé, že hodnoty, jichž bylo dosaženo po realizaci projektu, jsou v souladu s hodnotami, které byly stanoveny v žádosti o dotaci. Hodnoty úspory energie a emisí CO₂ lze tedy považovat za splněné.

Tab. 4.5: Porovnání monitorovacích a závazných ukazatelů před a po realizaci projektu

Ukazatel	Jednotka	Předpoklad v žádosti	Skutečnost
<i>Snížení emisí CO₂</i>	t/rok	70,056	70,259
<i>Snížení spotřeby energie</i>	GJ/rok	1 261,00	1 264,66

Zdroj: Interní materiály SPŠS Vsetín, 2012; vlastní zpracování

¹⁰ Denostupňová metoda je založena na měření venkovní teploty v příslušném topném období. Na základě rozdílu vnitřní teploty objektů a průměrných měsíčních teplot v topném období se vypočtou tzv. topné jednotky – denostupně.

Cílem projektu „*Výměna oken a zateplení školy Vsetín, Trávníky 1217*“ bylo snížení energetické náročnosti budovy. Aby bylo tohoto cíle dosaženo, byly zatepleny všechny obvodové konstrukce nadzemních podlaží, a to pomocí vnějšího zateplovacího systému. Zároveň došlo k výměně původních okenních výplní, které již nesplňovaly tepelně technické požadavky, za nové plastové.

Z tabulky 4.5 je zřejmé, že dle EA, který byl proveden v roce 2009, dosahovala spotřeba energie 2 920,00 GJ/rok. V žádosti o poskytnutí dotace je uvedeno, že po zateplení budovy a výměně oken by mělo dojít ke snížení spotřeby energie na 1 337,00 GJ/rok a energetická úspora by měla činit 1 583,00 GJ/rok. V energetickém auditu je dále uvedeno, že emise CO₂ před realizací projektu dosahovaly hodnoty 257,082 t/rok. V žádosti byl stanoven předpoklad, že po realizaci projektu dojde ke snížení emisí CO₂ o 93,71 t/rok.

Tab. 4.6: Upravená energetická bilance před realizací dle EA

Ukazatel	Před realizací projektu dle EA	Po realizaci projektu dle EA
	energie (v GJ/rok)	energie (v GJ/rok)
<i>Vstupy paliv a energie</i>	2 920,00	1 337,00

Zdroj: Interní materiály MěÚ Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Tabulka 4.6 zobrazuje hodnoty snížení emisí CO₂ a snížení spotřeby energie, které jsou uvedeny v žádosti o poskytnutí dotace. Upravená energetická bilance pro realizaci – skutečnost není doposud známa. Závěrečné vyhodnocení bude k dispozici až po dvanácti měsících od ukončení realizace projektu, tedy v říjnu 2012.

Tab. 4.7: Porovnání monitorovacích a závazných ukazatelů před a po realizaci projektu

Ukazatel	Jednotka	Předpoklad v žádosti	Skutečnost
<i>Snížení emisí CO₂</i>	t/rok	93,71	-
<i>Snížení spotřeby energie</i>	GJ/rok	1 583,00	-

Zdroj: Interní materiály MěÚ Vsetín, 2012; vlastní zpracování

Realizace vybraných projektů měla zejména pozitivní vliv na životní prostředí, které je díky snížení spotřeby energie vytápění méně zatěžováno škodlivými emisemi. Roční úspory provozních nákladů Střední průmyslové školy strojnické Vsetín po realizaci zateplení budovy dosahují částky 506.922,00 Kč. V případě zateplení základní školy Vsetín, Trávníky 1217 dosahuje roční úspora provozních nákladů výše 854.000,00 Kč. Realizované projekty neměly

vliv pouze na životní prostředí ve městě Vsetín, ale zároveň došlo k zpříjemnění prostředí, což má pozitivní dopad jak na žáky, tak i zaměstnance obou škol. Fotografie škol před a po realizaci projektu obsahují přílohy č. 4, č. 5, č. 6 a č. 7.

Střední průmyslová škola strojnická Vsetín reagovala na nedávno vypsanou 35. výzvu Ministerstva životního prostředí, v rámci které bude realizovat projekt zaměřený na zateplení domova mládeže, jenž se nachází v areálu školy. Projekt spadá pod prioritní osu 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie, primární podoblast podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla (u nepodnikatelské sféry) a podoblast podpory 3.2.1. – Realizace úspor energie. Po zateplení budovy domova mládeže by roční provozní náklady měly dosahovat částky 166.549,00 Kč. V současné době se projekt nachází v přípravné fázi.

4.4 Budoucnost energetické náročnosti budov

Evropský parlament a Rada EU vydala v květnu 2010 Směrnicí 2010/31/EU o energetické náročnosti budov. Neustále rostoucí podíl budov na celkové spotřebě energie, který v současné době činí v zemích EU 40%, byl hlavním důvodem vzniku této směrnice. Záměrem směrnice je především snížení spotřeby energie a zvýšení využívání energie z obnovitelných zdrojů v oblasti budov, což zároveň povede k omezení produkce emisí skleníkových plynů. Tato opatření přijatá EU ke snížení spotřeby zdrojů povedou k dodržení závazku Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu. V rámci tohoto závazku je stanoveno snížit do roku 2020 celkové emise skleníkových plynů alespoň o 20%, a to ve srovnání s rokem 1990. Dále by do roku 2020 mělo dojít v zemích EU ke zkvalitnění energetické účinnosti budov o 20% a k dosažení 20% podílu energie u obnovitelných zdrojů.

Ze směrnice tedy plyne, že nové nebo stávající budovy, které jsou určeny k renovaci, by měly splňovat minimální požadavky na energetickou náročnost. Zároveň od 31. 12. 2020 by měly být všechny nové budovy budovami s téměř nulovou spotřebou energie¹¹. Předpokládá se, že novostavby vlastněné veřejnou mocí budou tento parametr splňovat již v roce 2018. Aby bylo tohoto parametru dosaženo, bude spotřeba energie v budovách snížena na minimum prostřednictvím konstrukčních a dalších opatření (Babica, Chybík, 2011).

¹¹ Nulová spotřeba energie – budova, která má téměř nulovou spotřebu energie je taková budova, jejíž energetická náročnost je velmi nízká (Babica, Chybík, 2011).

5 ZÁVĚR

Životní prostředí je nedílnou součástí života každého z nás. V posledních letech je na problematiku životního prostředí kladen stále větší důraz, jelikož se začínají negativně projevovat dopady lidské činnosti, která má na jeho poškozování největší podíl. Vstupem České republiky do Evropské unie se ČR naskytla možnost pro řešení určitých disparit, která je poskytována formou finanční pomoci ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Cílem bakalářské práce byla analýza města Vsetín a zhodnocení vybraných projektů, které byly od začátku programovacího období 2007–2013 realizovány na území města Vsetín v rámci Operačního programu Životní prostředí.

V teoretické části byly popsány principy, finanční nástroje a cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Dále byly stručně charakterizovány jednotlivé operační programy České republiky a podrobněji byl rozebrán Operační program Životní prostředí. Objem finančních prostředků určených pro tento operační program dosahuje 4,92 miliard EUR, což je 18,4% – celkových prostředků z evropských fondů, jež jsou určeny pro Českou republiku v letech 2007–2013.

V rámci praktické části byla provedena analýza města Vsetín, včetně SWOT analýzy, a také byl popsán současný stav životního prostředí ve městě i v jeho blízkém okolí. Město Vsetín je známo svou průmyslovou výrobou, která zde má dlouhodobou tradici, avšak právě zmiňovaný průmysl negativně ovlivňuje zdejší životní prostředí, zejména ovzduší, které je zatěžováno vysokým množstvím škodlivých emisí.

Ke zhodnocení byly vybrány dva projekty, které jsou realizovány díky finančním prostředkům poskytnutým z Operačního programu Životní prostředí a ze Státního fondu Životního prostředí. Projekty spadají pod prioritní osu 3, která podporuje udržitelné využívání zdrojů energie. Cílem obou projektů bylo zvýšení úspor energie a snížení emisí CO₂ – tedy snížení energetické náročnosti budov. Závěrem této kapitoly je nastíněna budoucnost energetické náročnosti budov, která hraje významnou roli při dodržování závazku Kjótského protokolu.

Bakalářská práce je sice zaměřena zejména na zhodnocení projektů, které mají pozitivní vliv na životní prostředí, ale nejen realizace projektů může vést ke zlepšení životního prostředí. Záleží na každém obyvateli naší planety, jak k ochraně životního prostředí přistupuje.

SEZNAM LITERATURY

Knižní zdroje

BALETKA, Ladislav. *Vsetín – město a čas*. 1.vyd. Vsetín: Masarykova veřejná knihovna, 2008. 239 s. ISBN 978-80-904139-1-7.

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. 830 s. ISBN 978-80-7325-223-6.

KOTLER, Philip a Gary Armstrong. *Marketing*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. 855 s. ISBN 80-247-0513-3.

MALACH, Antonín aj. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: Fajnstudio/Nessa produciton, 2004. 145 s.

PAVELKA Jan a Jiří TREZNER aj. *Příroda Valašska*. 1. vyd. Vsetín: Český svaz ochránců přírody, 2001. 487s. ISBN 80-238-7892-1.

VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.

VILAMOVÁ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.

WOKOUN, René aj. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IFEC s. r. o., 2002. 168 s. ISBN 80-86412-18-0.

Článek v odborném časopise

BABICA, František a Josef CHYBÍK. Vliv novely Směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD II) na výstavbu a architekturu budov v ČR. *Tepelná ochrana budov*. 2011, roč. 14, č. 6, s. 30-32. ISSN 1213-0907.

Elektronické publikace

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013* [online]. MMR ©2011 [cit. 2012-04-30]. <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/c8/c87d3066-3ffd-4362-8428-f0653439987a.pdf>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *MŽP: Implementační dokument* [online]. MŽP ©2011 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://www.dotace.nature.cz/res/data/002/000516.pdf>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *MŽP: Programový dokument OPŽP pro období 2007–2013* [online]. MŽP ©2012 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/42/12802-pd_opzp_unor_2012.pdf

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *MŽP: Programový dokument OPŽP pro období 2007–2013* [online]. MŽP ©2007 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Upload/OP-Zivotni-prostredi---final-pdf>

VSETÍN. *Oficiální web města Vsetín: Integrovaný plán rozvoje města Vsetín* [online]. MěÚ Vsetín ©2008a [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/integrovaný-plan-rozvoje-mesta-iprm/ds-18624/archiv=0>

VSETÍN. *Oficiální web města Vsetín: Koncepce rozvoje města Vsetín se zaměřením na využití prostředků strukturálních fondů 2007 – 2013* [online]. MěÚ Vsetín ©2007b [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: http://www.integranet.cz/dokumenty/1-soubor-43-oznameni_final.pdf

VSETÍN. *Oficiální web města Vsetín: Koncepce rozvoje města Vsetín se na využití prostředků strukturálních fondů 2007 – 2013* [online]. MěÚ Vsetín ©2008c [cit. 2012-04-06]. Dostupné z: eia.cenia.cz/sea/download.php?id=ZLK002K&field=vyhodnoceni

VSETÍN. *Oficiální web města Vsetín: Strategický plán udržitelného rozvoje Vsetínska na roky 2011-2015 část A* [online]. MěÚ Vsetín ©2011d [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/strategicky-plan-udrzitelneho-rozvoje-vsetinska-na-roky-2011-2015/ds-18853/archiv=0&p1=6911>

ZAHRADNÍK, Petr. *EU Office České spořitelny: Nové iniciativy kohezní politiky: JASPERS, JEREMIE, JESSICA* [online]. ©2006 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/JaspJeremJessic.pdf>

Internetové stránky

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Města a obce* [online]. ČSÚ ©2012a [22. 3. 2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/mesta_a_obce

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Nezaměstnanost* [online]. ČSÚ ©2012b [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/nezamestnanost-xz>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. ČSÚ ©2011c [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/...>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. ČSÚ ©2011d [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/...>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. ČSÚ ©2011e [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/...>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. ČSÚ ©2011e [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/...>

EUROSKOP. *EU od A do Z* [online]. ©2012a [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
<http://www.euroskop.cz/285/sekce/e-f/>

EUROSKOP. *Strukturální fondy* [online]. ©2012b [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
<http://www.euroskop.cz/8639/sekce/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-a-evropsky-socialni-fond/>

EVROPSKÁ KOMISE. *Strategické obecné zásady Společenství* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/community_strategic_guidelines_on_cohesion_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. *Evropská komise a skupina EIB spouští iniciativu JASMINE pro mikroúvěrové ústavy* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/081312_cs.htm

FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Evropská územní spolupráce* [online]. ©2012a [cit. 2012-02-11]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/59152886-c941-40c6-b290-ba1a36cd1733/Evropska-uzemni-spoluprace>

FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Národní rozvojový plán (NRP)* [online]. ©2012b [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/Narodni-rozvojovy-plan-\(NRP\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/Narodni-rozvojovy-plan-(NRP))

FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Operační program* [online]. ©2012c [cit. 2012-02-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/O/Operacni-program>

FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Programy 2007-2013* [online]. ©2012d [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>

FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Regionální politika* [online]. ©2012e [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>

ISPA A FOND SOUDRŽNOSTI V SEKTORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Fond soudržnosti* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z:
<http://www.fondsoudrznosti.cz/ofondu>

MADĚRA, Jakub. *Míra nezaměstnanosti ve Vsetíně* [online]. 3. dubna 2012 18:12; [cit. 2012-04-05]. Osobní komunikace.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. MFČR: *Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)* [online]. MFČR ©2005a [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/mfo_ebrd.html

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. MFČR: *Rozvojová banka Rady Evropy (CEB)* [online]. MFČR ©2005b [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/mfo_ceb.html

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. MMR: *Pravidla způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007-2013* [online]. MMR ©2007 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=8ce9ca75-610e-497e-8083-d0c02bf7bc6f>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: *Základní informace o ERDF* [online]. ©MŠMT [cit. 2012-02-10]. Dostupné z:
<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/zakladni-informace-o-erdf-2>

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. *Schválená podpora, alokace dle oblastí podpory 14. 11. 2011* [online]. ©2012a [cit. 2012-04-20].
<http://www.opzp.cz/sekce/504/prehledy-schvalenych-projektu-ke-stazeni/>

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. *Seznam schválených projektů OPŽP k 14. 11. 2011* [online]. ©2012b [cit. 2012-04-20]. <http://www.opzp.cz/sekce/504/prehledy-schvalenych-projektu-ke-stazeni/>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní strategický referenční rámec: Strategický dokument v oblasti operačních programů* [online]. ©2008 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/predstavujeme/narodni-strategicky-referencni-ramec:-strategicky-dokument-v-oblasti-operacnich-programu-38806/>

VSETÍN. *Oficiální web města Vsetín: Z historie města* [online]. MěÚ Vsetín ©2007e [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/z-historie-vsetina/d-474170/p1=6688>

VSETÍN. *Oficiální web města Vsetín: Současnost a vývojové trendy* [online]. MěÚ Vsetín ©2007f [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: http://www.mestovsetin.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18676&p1=6688&id=475469

Ostatní zdroje

ADÁMEK, Vlastimil a Jaroslav PEKAŘ. *Souhrnná technická zpráva*. Vsetín: IPR, 2009.

HOLUB, Jaromír a Jaroslav DAŇA. *Souhrnná technická zpráva*. Vsetín: IPR, 2009.

Interní materiály Městského úřadu Vsetín, 2012.

Interní materiály Střední průmyslové školy strojnické Vsetín, 2012.

SEZNAM ZKRATEK

CEB	Council of Europe Development Bank Rozvojová banka Rady Evropy
CF	Cohesion Fund Fond soudržnosti
CO ₂	Oxid uhličitý
ČR	Česká republika
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPH	Daň z přidané hodnoty
EA	Energetický audit
EAGF	European Agricultural Guarantee Fund Evropský zemědělský záruční fond
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EFF	European Fisheries Fund Evropský rybářský fond
EIB	European Investment Bank Evropská investiční banka
EIF	European Investment Fund Evropský investiční fond
EPSON 2013	Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
EU	European Union Evropská unie

FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance Finanční nástroj pro podporu rybolovu
GJ	Gigajoul
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IČ	Identifikační číslo
JASMINE	Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě
JASPERS	Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech
JE	Jednotný evropský akt
JEREMIE	Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky
JESSICA	Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí
MHD	Městská hromadná doprava
MŠ	Mateřská škola
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenclature des unités territoriales pour les statistique Systematika územních jednotek pro statistiku
OP	Operační program
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie
REACH	Registrace, evaluace a autorizace chemických látek
ROP	Regionální operační program
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SPŠ	Střední průmyslová škola
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, ohrožení a příležitostí
TENs	Trans-European Networks Transevropské sítě
VOC	Těkavé organické látky
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí

Seznam tabulek, obrázků a grafů

- Tab. 2.1: Přehled finančních prostředků určených pro jednotlivé cíle politiky HSS
- Tab. 2.2: Přehled tematických operačních programů v ČR v letech 2007–2013
- Tab. 2.3: Přehled regionálních operačních programů v ČR v letech 2007–2013
- Tab. 2.4: Přehled operačních programů pro Prahu v letech 2007–2013
- Tab. 2.5: Přehled operačních programů Evropské územní spolupráce
- Tab. 3.1: Celkový počet obyvatel ve městě Vsetín k 31.12.
- Tab. 3.2: Struktura obyvatelstva podle pohlaví ve městě Vsetín k 31. 12.
- Tab. 3.3: Věkové složení obyvatel města Vsetín k 31. 12.
- Tab. 3.4: Obyvatelstvo dle nejvyššího ukončeného vzdělání ve městě Vsetín k 26. 3. 2011
- Tab. 3.5: Stav obydlených bytů ve městě Vsetín v letech 2001 a 2011
- Tab. 3.6: Podíl ekonomicky aktivního a neaktivního obyvatelstva ve Zlínském kraji a ve městě Vsetín k 26. 3. 2011
- Tab. 4.1: Základní identifikace žadatele
- Tab. 4.2: Základní identifikace žadatele
- Tab. 4.3: Upravená energetická bilance před realizací dle EA
- Tab. 4.4: Upravená energetická bilance po realizaci – skutečnost
- Tab. 4.5: Porovnání monitorovacích a závazných ukazatelů před a po realizaci projektu
- Tab. 4.6: Upravená energetická bilance před realizací dle EA
- Tab. 4.7: Porovnání monitorovacích a závazných ukazatelů před a po realizaci projektu
-
- Obr. 2.1: Logický rámec programování
- Obr. 2.2: Logo Operačního programu Životní prostředí
- Obr. 3.1: Mapa ČR
- Obr. 3.2: Mapa Zlínského kraje
- Obr. 4.1: Orientační schéma budovy Střední průmyslové školy strojnické Vsetín
- Obr. 4.2: Orientační schéma budovy ZŠ Vsetín, Trávníky 1217
-
- Graf 2.1: Podíl jednotlivých prioritních os v OPŽP
- Graf 3.1: Vývoj míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji a ve městě Vsetín v letech 2001–2011
- Graf 4.1: Přehled schválených projektů ve Zlínském kraji k 14. 11. 2011
- Graf 4.2: Finanční krytí projektu
- Graf 4.3: Finanční krytí projektu

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

Ve Valašském Meziříčí dne 11.5.2012.

Veronika Muchová
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č.1: Podíl prioritních os a oblastí podpory OPŽP na celkové alokaci programu

Příloha č.2: Schválená podpora a alokace OPŽP dle oblastí podpory k 14. 11. 2011

Příloha č.3: Údaje o projektech podle jednotlivých OP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Příloha č. 4: SPŠS Vsetín před realizací projektu

Příloha č. 5: SPŠS Vsetín po realizaci projektu

Příloha č. 6: ZŠ Vsetín, Trávník 1217 před realizací projektu

Příloha č. 7: ZŠ Vsetín, Trávníky 1217 po realizaci projektu

Příloha č.1: Podíl prioritních os a oblastí podpory OPŽP na celkové alokaci programu

Prioritní osa a oblast podpory	Název prioritní osy a oblasti podpory	Fond EU	V mil. EUR
1	Zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	CF	1 988,552
1.1	Snížení znečištění vod	CF	1 487,726
1.2	Zlepšení jakosti pitné vody	CF	250,661
1.3	Omezování rizika povodní	CF	250,165
2	Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí	CF	634,146
2.1	Zlepšení kvality ovzduší	CF	348,432
2.2	Omezování emisí	CF	285,714
3	Udržitelné využívání zdrojů energie	CF	672,971
3.1	Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny	CF	147,507
3.2	Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry	CF	525,464
4	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	CF	776,505
4.1	Zkvalitnění nakládání s odpady	CF	520,258
4.2	Odstraňování starých ekologických zátěží	CF	256,247
5	Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	ERDF	60,606
5.1	Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	ERDF	60,606
6	Zlepšování stavu přírody a krajiny	ERDF	599,424
6.1	Implementace a péče o území soustavy Natura 2000	ERDF	29,971
6.2	Podpora biodiverzity	ERDF	113,891
6.3	Obnova krajinných struktur	ERDF	77,925
6.4	Optimalizace vodního režimu krajiny	ERDF	224,784
6.5	Podpora regenerace urbanizované krajiny	ERDF	86,916
6.6	Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod	ERDF	65,937
7	Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	ERDF	42,453
7.1	Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací	ERDF	42,453
8	Technická pomoc	CF	143,209
8.1	Technická pomoc při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Životní prostředí	CF	94,518
8.2	Ostatní výdaje technické pomoci OP Životní prostředí	CF	48,691
Celkem			4 917,866

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2012; vlastní zpracování

Příloha č.2: Schválená podpora a alokace OPŽP dle oblastí podpory k 14. 11. 2011

Prioritní osa a oblast podpory	Počet projektů	Celkové náklady projektů (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)	Podpora ERDF/FS (v Kč)	Příspěvek SR/SFŽP (v Kč)	Celková schválená výše podpory (v Kč)
1	652	61 961 126 634	45 292 633 551	38 205 819 861	2 291 631 493	40 497 451 354
1.1	443	54 571 505 517	39 625 577 245	33 443 046 946	2 008 278 679	35 451 325 625
1.2	54	5 928 782 290	4 298 686 757	3 599 658 803	214 934 338	3 814 593 141
1.3	155	1 460 838 827	1 368 369 550	1 163 114 113	68 418 476	1 231 532 589
2	234	6 363 115 603	4 506 174 113	2 114 288 370	299 959 784	2 414 248 154
2.1	109	1 060 986 389	754 221 624	576 621 391	42 464 752	619 086 142
2.2	125	5 302 129 214	3 751 952 489	1 537 666 979	257 495 033	1 795 162 011
3	1751	23 121 965 375	14 169 965 003	11 499 034 071	632 830 604	12 131 864 675
3.1	197	1 634 713 135	1 217 133 716	743 430 932	34 687 148	778 118 080
3.2	1554	21 487 252 240	12 952 831 287	10 755 603 139	598 143 457	11 353 746 596
4	1153	19 695 709 177	16 710 500 458	11 526 929 092	1 105 105 457	12 632 034 549
4.1	1015	14 690 945 322	12 471 348 475	7 963 374 674	853 844 407	8 817 219 081
4.2	138	5 004 763 856	4 239 151 983	3 563 554 418	251 261 050	3 814 815 469
5	59	1 609 318 541	1 338 261 769	710 084 714	96 332 452	806 417 166
5.1	59	1 609 318 541	1 338 261 769	710 084 714	96 332 452	806 417 166
6	1867	10 372 101 302	9 615 178 128	7 912 852 447	709 273 537	8 622 125 984
6.1	30	652 709 436	636 329 666	564 673 558	71 656 108	636 329 666
6.2	139	1 653 941 893	1 498 571 030	1 244 917 771	101 574 166	1 346 491 936
6.3	278	1 011 349 282	917 065 233	779 262 882	57 307 284	836 570 166
6.4	762	4 589 164 902	4 369 387 477	3 539 048 082	358 542 746	3 897 590 828
6.5	573	2 011 789 999	1 757 197 457	1 413 816 984	98 361 873	1 512 178 857
6.6	85	453 145 790	436 627 266	371 133 171	21 831 360	392 964 531
7	30	1 163 345 760	1 080 958 168	890 627 195	82 235 157	972 862 352
7.1	30	1 163 345 760	1 080 958 168	890 627 195	82 235 157	972 862 352
Celkem	5746	124 286 682 392	92 713 671 191	72 859 635 750	5 217 368 485	78 077 004 235

Pozn. kurz ECB 24,700 CZK/EUR (aktuální měsíční kurz ECB pro 11/2011)

Zdroj: OPŽP, 2012b; vlastní zpracování

Příloha č.3: Údaje o projektech podle jednotlivých OP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program/Fond	Řídící orgán	Podané žádosti		Žádosti vyřazené z administrace		Žádosti ve schvalovacím procesu		Projekty s vydaným Rozhodnutím/podepsanou Smlouvou		Finančně ukončené projekty	
		počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
-		od počátku období		od počátku období		aktuální stav		od počátku období		od počátku období	
OP Doprava	MD	218,0	207 877,8	38,0	112 263,4	54,0	30 907,1	126,0	168 479,6	61,0	30 602,8
OP Životní prostředí	MŽP	9 646,0	163 470,5	3 760,0	62 452,9	2 736,0	65 049,5	3 150,0	35 968,0	1 422,0	7 804,5
OP Podnikání a inovace	MPO	10 423,0	109 951,1	2 228,0	27 077,9	2 410,0	30 515,4	5 785,0	52 357,8	1 900,0	8 795,9
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	MPSV	8 575,0	70 995,3	4 977,0	31 454,5	621,0	5 417,6	2 977,0	35 368,4	6,0	88,1
OP Výzkum a vývoj pro inovace	MŠMT	220,0	97 877,2	108,0	43 197,4	53,0	31 641,2	59,0	23 038,7	0,0	0,0
Integrovaný operační program	MMR	7 734,0	50 855,0	598,0	14 855,5	373,0	8 593,4	6 763,0	26 881,7	5 224,0	4 924,6
OP Vzdělání a konkurenceschopnost	MŠMT	13 704,0	94 707,4	6 726,0	47 610,7	2 127,0	23 617,3	4 851,0	21 178,6	22,0	127,7
OP Technická pomoc	MMR	128,0	7 041,6	23,0	2 024,3	5,0	114,1	100,0	4 158,6	36,0	737,0
ROP Severozápad	RR SZ	963,0	37 828,1	507,0	16 170,6	168,0	4 327,4	288,0	17 180,7	113,0	5 620,7
ROP Moravskoslezsko	RR MS	1 182,0	27 855,1	480,0	9 098,1	257,0	7 603,0	445,0	11 048,4	230,0	3 950,8
ROP Jihovýchod	RR JV	1 254,0	31 928,6	641,0	11 499,2	74,0	3 748,1	539,0	16 808,5	353,0	8 468,3
ROP Střední Morava	RR SM	1 359,0	25 798,1	662,0	10 326,3	223,0	5 164,2	474,0	9 952,8	401,0	7 348,8
ROP Severovýchod	RR SV	1 141,0	36 706,7	581,0	16 424,0	57,0	2 956,1	503,0	16 685,2	254,0	6 076,7
ROP Jihozápad	RR JZ	2 503,0	48 691,2	1 769,0	30 450,1	205,0	5 602,9	529,0	12 290,1	276,0	5 385,9
ROP Střední Čechy	RR SČ	1 304,0	26 588,3	602,0	11 051,4	237,0	4 451,9	465,0	11 077,9	215,0	4 313,4
OP Praha Konkurenceschopnost	HMP	633,0	12 918,5	424,0	6 131,3	2,0	77,5	207,0	5 982,6	85,0	1 772,0
OP Praha Adaptabilita	HMP	2 334,0	12 387,0	1 848,0	9 547,0	0,0	0,0	486,0	2 390,7	39,0	125,5
ESF	-	24 613,0	178 089,7	13 551,0	88 611,7	2 748,0	29 034,9	8 314,0	58 937,7	67,0	341,3
ERDF	-	32 270,0	584 617,6	9 987,0	218 489,2	4 874,0	111 719,4	17 409,0	251 070,0	9 763,0	71 766,0
CF	-	6 348,0	300 770,4	2 434,0	53 533,3	1 980,0	89 032,4	2 024,0	160 840,5	807,0	24 035,5
NSRR	-	63 321,0	1 063 477,7	25 972,0	360 634,2	9 602,0	229 786,8	27 747,0	470 848,3	10 637,0	96 142,8

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2011; vlastní zpracování, s. 19

Příloha č. 4: SPŠS Vsetín před realizací projektu

Zdroj: Střední průmyslová škola strojnická Vsetín, 2009

Příloha č. 5: SPŠS Vsetín po realizaci projektu

Zdroj: Střední průmyslová škola strojnická Vsetín, 2012

Příloha č. 6: ZŠ Vsetín, Trávník 1217 před realizací projektu

Zdroj: Základní škola Vsetín, Trávníky 1217, 2012

Příloha č. 7: ZŠ Vsetín, Trávníky 1217 po realizaci projektu

Zdroj: Vsetín, 2012